Ազգ
Azg
armenian daily

12 ՄԱՅԻՍ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 86 (2054)

Լիբանանի խորհրդարանը ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը դատապարտող բանաձեւ

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 11-ին Լիբանանի խորհրդարանի հերթական նիստում խորհրդարանի նախագահ Նաբիհ Բերրին ընթերցել է հայ պատգամավորական բլոկի կողմից ներկայացրած նախագիծը, որում առաջարկվում էր ճանաչել եւ դատապարտել Օսմանյան կայսրության կողմից 1915 թ. իրականացված հայերի ցեղասպանությունը:

Ինչպես հայտնում են ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, տեքստի ընթերցումից հետո խորհրդարանը միաձայն ընդունել է հետեւյալ բանաձեւը. «Լիբանանի խորհրդարանը 1915 թ. իրականացված հայերի ցեղասպանության 85-ամյակի առիթով ճանաչում եւ դատապարտում է Օսմանյան իշխանությունների կողմից մեկ եւ կես միլիոն հայերի նկատմամբ իրագործված ցեղասպանությունը:

Խորհրդարանն իր լիակատար աջակցությունն է հայտնում հայ քաղաքացիների պահանջատիրությանը եւ գտնում, որ հայերի ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը կենսական պայման է՝ ապագայում նմանօրինակ ոճիրների կանխարգելման համար»:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունն ահազանգում է

«ՀՀ տնտեսությունը հայտնվել է աննախադեպ ծանր իրավիճակում: Տարիներ շարունակ երկրում տարվող տնտեսական քաղաքականությունը զրկված է եղել նպատակային կողմնորոշիչներից, իսկ այժմ, երբ դրան ավելացվել են քաղաքական անկայուն իրավիճակը եւ կործանարար առճակատումները, նվազագույնի են հասցվել գործարար ակտիվությունը, տնտեսության իրական հատվածում ներդրումները եւ արտահանումը», այս ահազանգը երեկ տարածել էր ՀԱԳՄ-ն: Վերջինս, ի դեպ, նմանատիպ ահազանգերով հանդես է գալիս յուրաքանչյուր հերթական կառավարության փոփոխությունից առաջ կամ հետո, եւ երեկվա հայտարարության մեջ էլ դարձյալ փաստում է, որ «հաճախակի փոփոխվող կառավարություններին այս տարիներին չի հաջողվել մշակել եւ իրականացնել տնտեսության զարգացման երկարաժամկետ հիմնավորված ծրագրեր»:

Վերոհիշյալ հայտարարությամբ ՀԱԳՄ-ն պահանջում է երկրի իշխանություններից եւ քաղաքական ուժերից հրաժարվել հետագա առճակատումից եւ օր առաջ հանրապետության նախագահի գլխավորությամբ ձեւավորել ուժեղ գործադիր իշխանություն ու միասնաբար ձեռնամուխ լինել երկրի տնտեսության զարգացման որակապես նոր ռազմավարության մշակմանն ու իրականացմանը, հայտարարել տնտեսության զարգացման արմատական ուղենիշները, ինչը հնարավորություն կտա առաջիկա 10 տարիների ընթացքում տնտեսությունը հանել ճգնաժամից եւ դուրս բերել զարգացման ուղի: ՀԱԳՄ-ն կոչ է անում նաեւ իշխանություններին նպաստավոր պայմաններ ստեղծել տեղական արտադրողի գործունեության ծավալման համար, թեթեւացնել փոքր եւ միջին գործարարության հարկային բեռը, պարզեցնել օրենսդրությունը եւ էլի շատ առաջարկներ, որոնք արվել եւ արվում են արդյունաբերող-գործարար շրջանակների կողմից:

Հայտարարության մեջ հատուկ շեշտվել է նաեւ տնտեսության մեջ կլանայնությունն արմատախիլ անելու անհրաժեշտության մասին:

ՀԱԳՄ-ն հայտարարել է նաեւ, որ պատրաստ է համախմբվել նախագահի եւ կառավարության շուրջ՝ հետագա ծրագրերի մշակման ու իրականացման համար:

Գ. Մ.

ԹԲԻԼԻՍԻ

Կաթողիկոսը հանդիպեց Վրաստանի նախագահի եւ վրաց պատրիարքի հետ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիս 10-ին Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Գեւորգ արք. Սերայդարյանի եւ Վրաստանում ՀՀ դեսպան Գեորգի Խոստեւի ուղեկցությամբ մեկժամյա հանդիպում է ունեցել Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ: Պրն Շեւարդնաձեն բարձր է գնահատել վիրահայ համայնքի դերը Վրաստանի կյանքում: Իր հերթին կարեւորելով հայ-վրացական դարավոր բարեկամությունը, Ամենայն հայոց կաթողիկոսը նշել է վրացահայերի խնդրանքի մասին՝ Թբիլիսիում հայ մշակույթի գործիչների պանթեոնի պահպանմանը պատշաճ ուշադրություն դարձնելու: Վերջինի առիթով Վրաստանի նախագահը Նորին սրբությանը խոստացել է անհրաժեշտ հոգատարություն ցուցաբերել:

Նախորդ օրը Վրաց ուղղափառ եկեղեցու պատրիարքարանում տեղի է ունեցել նաեւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ու նրա գլխավորած պատվիրակության հանդիպումը Վրաց եկեղեցու կաթողիկոս-պատրիարք Իլիա Բ-ի հետ: «Մենք եկել ենք վերահաստատելու այն եղբայրական զգացումները, որ դարեր շարունակ տածել են միմյանց նկատմամբ մեր ժողովրդի զավակունք ու մեր եկեղեցիների հայրերը», իր ողջույնը տալով վրաց պատրիարքին եւ հավատավոր վրաց ժողովրդին, ասել է Վեհափառ հայրապետը: Հայոց հայրապետն ընդգծել է երկու եկեղեցիների ու պետությունների փոխադարձ կապի ու սերտ համագործակցության անհրաժեշտությունը, անդրադարձել հասարակության կյանքում եկեղեցու դերին:

Մայիսի 10-ին Նորին սրբությունը Իլիա Բ վրաց պատրիարքի ուղեկցությամբ այցելել է Ջվարիի (Սբ. Խաչ) վանք, ապա՝ Մցխեթիի հին պատրիարքարան եւ Սվետիցխովելի տաճար:

Ինչպես հայտնեցին Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի տեղեկատվության համակարգից, նույն օրը երեկոյան ի պատիվ Վեհափառ հայրապետի Հայաստանի դեսպանատանը տեղի է ունեցել ընդունելություն, իսկ Թբիլիսիի հայկական թատրոնում Նորին սրբության այցը ողջունել են եւ Հայոց հայրապետի օրհնությունն ստացել կիրակնօրյա դպրոցների սաները, վրացահայ մշակութային գործիչներն ու մտավորականները: Ծանոթանալով հայ համայնքի հոգսերին եւ մտահոգող խնդիրներին, հայրապետը խոստացել է իր աղոթքներով եւ անմիջական աջակցությամբ միշտ սատարել նրանց:

Մայիսի 11-ին Ամենայն հայոց կաթողիկոսն այցելել է Թբիլիսիի Սբ. Գեւորգ առաջնորդանիստ հայոց եկեղեցի, ուր Վեհափառ հայրապետին դիմավորել է վրացահայերի հոծ բազմությունը: Հայրապետական իր օրհնությունը տալով Վիրահայոց թեմի հավատավոր զավակներին, Նորին սրբությունը հորդորել է նրանց հավատարիմ մնալ հայրերի հավատին եւ ազգային ավանդույթներին: Հոչակավոր Հովնաթանյանների որմնանկարներով զարդարված 19-րդ դարի եկեղեցուն Վեհափառ հայրապետը թողել է իր նվերը՝ Սբ. Աստվածամոր պատկերով կտավ, որը դրվել է եկեղեցու Սբ. Սեղանին: Եկեղեցու բակում Վեհափառ հայրապետը կանգ է առել Սայաթ-Նովայի շիրիմի առջեւ եւ հոգեհանգստյան աղոթք է առաքել առ Աստված:

Վեհափառ հայրապետն այցելել է նաեւ Հավլաբարի Սբ. Էջմիածին եկեղեցի եւ Խոջավանք: Խոջավանքում, ուր գտնվում են հայոց մեծ երախտավորներ Թումանյանի, Րաֆֆու, Մուրացանի, Նար-Դոսի, Եկմալյանի եւ այլոց շիրիմները, Վեհափառ հայրապետը կատարել է հոգեհանգստյան արարողություն:

Կոռուպցիայի մասին խոսում են բոլորը, սակայն փաստում՝ քչերը

Հայաստանում ամենից շատ շոշափվող թեման կոռուպցիան է

Պասիվ ու անհրազեկ հասարակությո՞ւն

Այսօր Հայաստանում, ինչպես եւ շատ երկրներում, ժողովրդավարությունը ոչ թե զարգացման, այլ ուղղակի առայժմ անիմաստ ծիգեր թափելու փուլում է: Ժողովրդավարության հիմնական նորմերից մեկը տեղեկատվության ազատությունն է (ոչ միայն ԶԼՄ-ների, այլ անհատ քաղաքացիների համար), որը, ցավոք, Հայաստանում չկա: Արձանագրելով այս իրողությունը, Քաղաքացիական հասարակության զարգացման միությունը ձեռնամուխ է եղել տեղեկատվական ազատության մասին օրենքի քննարկումների ու սեմինարների կազմակերպմանը, որից մեկը տեղի ունեցավ երեկ՝ «Կառավարության թափանցիկությունը՝ տեղեկատվական ազատության եւ լրատվական հետաքննության ինստիտուտների կայացման տեսանկյունից» թեմայով:

Տես ➧ էջ 3

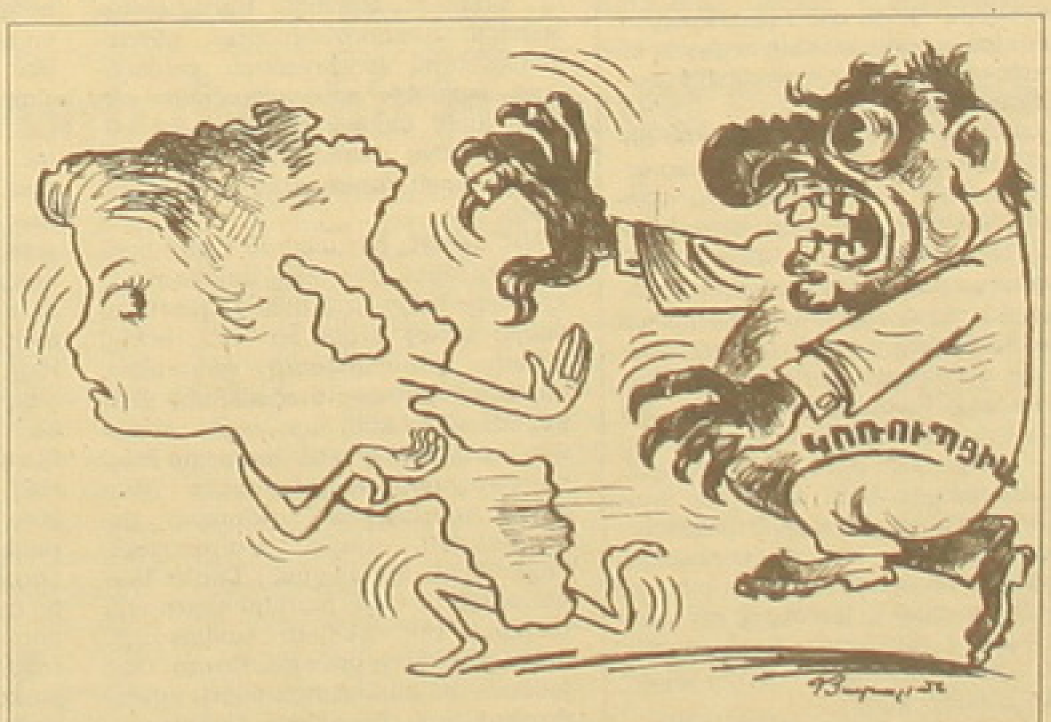

Կալիֆոռնիայի հայերը այսուհետ կարող են փոխհատուցում պահանջել 1915 թ. եղեռնի դիմաց

ՍԱԿՐԱՄԵՆՏՈ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 9-ին Կալիֆոռնիայի նահանգային սենատի դատաիրավական հանձնաժողովը 7 կողմ, 0 դեմ հարաբերությամբ ընդունել է մի օրինագիծ, որով Հայոց ցեղասպանության զոհերին կամ նրանց հետնորդներին իրավունք է վերապահվում դիմել նահանգային դատարաններին՝ ապահովագրական ընկերություններից ցեղասպանության հետեւանքով կրած վնասների դիմաց հատուցում պահանջելու համար: Օրինագիծը, որ ներկայացված էր Ֆրեզնոյից հանրապետական սենատոր Չարլզ Փուչիկյանի նախաձեռնությամբ եւ սենատորներ Ջեքի Սփայըրի եւ Էդմ Շիֆի օժանդակությամբ, այժմ պիտի ներկայացվի Սենատի լիագումար նիստին: Դարասկզբին բազմաթիվ ամերիկյան ապահովագրական ընկերություններ ապահովագրել էին Օսմանյան կայսրությունում ապրող հայերի կյանքը եւ գույքը: Նոր օրենքով, եթե տվյալ անձը ցեղասպանության զոհ է դարձել, նրա հետնորդներն ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունք ունեն:

Լորդ Ճենոնը «խոր վշտով» է ընդունել Արմեն Սարգսյանի պաշտոնանկությունը

Մայիսի 4 թվակիր նամակով Բրիտանահայկական խորհրդարանական բազմակուսակցական խմբի հիմնադիր նախագահ լորդ Ճենոնը հայտնում է, որ «խոր վշտով» է ընդունել Մեծ Բրիտանիայում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սարգսյանի հետկանչը, որի հետ ինքը «8 տարի շարունակ համույքն» է ունեցել աշխատելու ամենօրյա հիմունքներով, «նույնիսկ նրա ժամանակավոր հիվանդության օրերին»: Մեծ Բրիտանիայի Լորդերի պալատի ազդեցիկ անդամի կարծիքով, ՀՀ արտգործնախարարության պատճառաբանությունը «պաշտոնավարման ժամկետի սահմանափակման» (limited tenure) մասին, անհամոզիչ չէ, քանի որ, գրում է լորդը, դեսպան Ա. Սարգսյանը ծառայել է երկամյա ընդմիջումից հետո 2-րդ շրջանի համար նախատեսված 4 տարիներից ընդամենը 18 ամիսը:

Բրիտանացի լորդն այնուհետեւ թվարկում է Ա. Սարգսյանի դիվանագիտական, գիտական եւ քաղաքական բարեմասնությունները եւ հիշեցնում, որ 1995 թ., երբ Բրիտանահայկական խորհրդարանական խումբը պահանջում էր այն ժամանակվա արտգործնախարար Դուգլաս Հըրդից դեսպան ուղարկել Հայաստան, վերջինս դիտել էր տալիս, թե «կարիք չունեն դեսպան ուղարկելու Հայաստան, քանզի դեսպան Սարգսյանը գերազանց է կատարում այդ զույգ պաշտոնները»:

Լորդ Ճենոնի կարծիքով, Բրիտանահայկական խումբը, ներկայիս նախագահ լորդ Ռուլտոլի գլխավորությամբ, շատ ձիգ է կատարել Ա. Սարգսյանին խմբի ցկյանս նախագահ ընտրելով: Նա մեծ գործ է կատարել առեւտուրը, համագործակցությունը, համատեղ ձեռնարկություններն ու ներդրումները քաջալերելու ուղղությամբ, ինչի արդյունքում այժմ Մեծ Բրիտանիան դարձել է օտարերկրյա գլխավոր ներդնողներից մեկը Հայաստանում:

Նամակի վերջում լորդ Ճենոնը կասկած է հայտնում, որ Ա. Սարգսյանին հաջորդող դեսպանը, ով էլ որ լինի, կկարողանա երբեւիցե կրկնել նրա հաջողությունները:

«ԱԶԳ» ՈՒԺԵՐԻՆ

Ստահակն իրավունք չունի մեջբերելու Ավետարանը

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Անհեթեթությունների երկիր ենք: Նրանք, ովքեր անձամբ իրականացրին կամ իրենց անվերապահ աջակցությամբ սատար եղան այն անիծյալ ռեժիմին, որն իր հաստատման պահից ի վեր որդեգրեց տասնամյակների տքնանքով ստեղծված ազգային հարստությունների կողոպտման ու փոշիացման քաղաքականություն, որ գրտի, խավարի ու սովի մատնեց սեփական ժողովրդին՝ զարկ տալով հայրենիքի հայաթափման աղետին, որ գործեց անհաշիվ չարիքներ՝ իշխանավորների կամայականությունն ու լկտիությունը բարձրացնելով պետական քաղաքականության մակարդակի, անպատժելիությունը դարձրեց կենսակերպ եւ պոռոտախոսությունը՝ գործելակերպ, ամայացնելով արտադրություն, մշակույթ, գիտություն, արժեզրկելով հայրենասիրություն, խիղճ, պատիվ եւ այլ վեհացնող հասկացություններ՝ հիմա հանկարծ հանդես են գալիս... փրկության եւ ուղղորդողների ու առաջարկողների դերում: Եվ ի՞նչ են բարբառում.

ա) «Տնտեսության խոպան բանականություն»

Ո՞վ կործանեց Հայաստանի տնտեսությունը, ոչ հարգելի պարոններ: Դուք, ձեր բերած ռեժիմը: Ձեր օրոք ջրի գնով սեփականաշնորհված հազարավոր գործարանների հաստոցային պարկը տարիներով կրվում էր Պարսկաստան՝ տոգեցնելով ռեժիմի հավատարիմների գրպանները:

բ) «Մի խումբ տգրուկներ կուտակում են անհավատալի հարստություններ, կառուցում դղյակներ»:

Դուք կամ ձեր մերձավորները, ընկերները չե՞ն նույն այդ տգրուկները, ձեր ժամանակ եւ ձեր աչքի առաջ ծայր չառա՞վ դղյակաշինությունը, երբ ժողովուրդը շատ ավելի կիսաքաղց էր:

գ) «Հանրապետությունը հայտնվել է մոլեգնող ահաբեկչության ճիրաններում»:

Եվ սա ասում են մարդիկ, որոնք հաստատել էին տեռորիստական վարչակարգ: Հասարակական հնչեղություն ստացած մի շարք դատավարություններում («Վանո Սիրադեղյան+11», «Արմեն Տեր-Սահակյանի բանդա») արդեն իսկ ցնցող մերկացումներ են արվում:

Տես ➧ էջ 2

Չկուսակցականացնել 10-րդ վարչապետի նշանակումը

Միացյալ գործադիր իշխանության հեռանկարը

«ՀԺԿ-ն որոշել է չկուսակցականացնել վարչապետի թեկնածության առաջադրումը եւ նշանակումը», «Ազգին» երեկ հայտնեց ԱԺ փոխխոսնակ եւ ՀԺԿ խորհրդի անդամ Գագիկ Ասլանյանը: Ներկուսակցական եւ միջկուսակցական բանակցությունների հոգեմաշ շրջանը մոտենում է ավարտին, եւ ակնհայտ է, որ «Միասնություն» դաշինքի ՀԺԿ թեւը տվյալ պահին մարտավարության տեսանկյունից ճիշտ է համարում վարչապետի նշանակումը վերապահել հանրապետության նախագահին՝ Սահմանադրության տառին համապատասխան: Հայաստանում կիսանախագահական պետական համակարգ է եւ ոչ թե խորհրդարանական, այսինքն՝ ԱԺ-ում ներկայացված քաղաքական ուժերի կարծիքը կարեւոր է, բայց միակ անհրաժեշտ եւ բավարար պայմանը չէ գործունակ վարչապետ ունենալու համար: Վարչապետի նշանակումը, պաշտոնանկումը նախագահի իրավասությունների ոլորտն է:

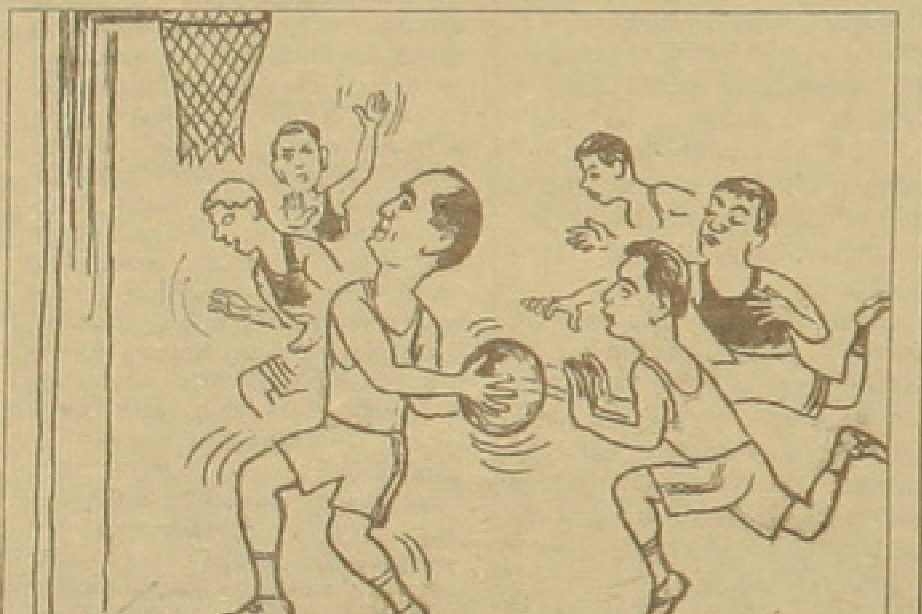

Ընդամենը երկու կուսակցություն է, որ այսօր առաջ է մղում վարչապետի իր թեկնածուին. նախ «Հանրապետականը»՝ ի դեմս ՀՀԿ նախագահ Անդրանիկ Մարգարյանի, ապա «Իրավունք եւ միաբանությունը»՝ ի դեմս «Ազգային միաբանության» նախագահ Արտաշես Գեղամյանի: Արտաշես Գեղամյանը միակն է, որ ներկայացրեց անգամ ծրագիր՝ տպագրելով այն թերթերում:

Այնինչ «Օրինաց երկիրը», ԱԺՄ-ն, ՀՅԴ-ն եւ հատկապես ՀԺԿ-ն համոզված են, որ վարչապետի համար վճռորոշ չի կարող համարվել կուսակցական պատկանելությունը: Հայաստանը ներքաղաքական անկայունությունից եւ տնտեսական ճգնաժամից դուրս բերելու համար անհրաժեշտ է հասարակության կողմից ընդունելի, հանրապետության նախագահի եւ խորհրդարանի հետ համագործակցված աշխատելու ունակ, մասնագիտական համապատասխան գիտելիքներ եւ փորձառություն ունեցող վարչապետ: Խորհրդարանի պատգամավորական մեծամասնության կարծիքն այսուհետ խտացված է ՀԺԿ դիրքորոշման մեջ, որը եւ դարձավ մեր նյութի վերնագիրը: Միայն «Հանրապետականն» է համոզված, թե վարչապետը պետք է լինի իր կուսակցության անդամ՝ պատճառաբանելով, որ այդպես էր որոշվել դեռեւս Վազգեն Սարգսյանի օրոք: Քաղաքական վերլուծաբանները փաստում են, որ «Հանրապետականի» այս դիրքորոշումը կարող է չափազանց բացասաբար անդրադառնալ «Միասնության», ինչպես նաեւ ներկա խորհրդարանի հետագա գոյության վրա: Անդրանիկ Մարգարյանը, որի թեկնածությանը Ռոբերտ Քոչարյանը կողմ է, սակայն կարեւոր մի վերապահումով. նա պետք է պաշտոնապես ներկայացվի իբրեւ «Միասնության» միացյալ թեկնածու, չունի գործադիր ոլորտում աշխատելու անհրաժեշտ փորձառություն, հետեւաբար նրա նշանակման պարագայում դարձյալ կարող է գործել, ԱԺ խոսնակ Արմեն Խաչատրյանի ձեւակերպմամբ, «տարանցիկ, անցողիկ, հոսանքիկ» կառավարության մոդելը, իսկ Հայաստանին անհրաժեշտ կայունությունն ապահովելու միակ երաշխիքը միացյալ գործադիր իշխանությունն է: Գուցե պատահական չէ, որ այս օրերին ասպարեզում տեխնոկրատ վարչապետի գաղափարին զուգահեռ՝ շրջանառվում է նախագահ-վարչապետ միացյալ կարգավիճակի հաստատումը: Գործող Սահմանադրությամբ նախագահը փաստացի կառավարության բարձրագույն ղեկավարն է, ուստի կարելի է փորձարկել այս երկու պաշտոնների մեկտեղումը: Սահմանադրությունն առաջին հայացքից նման հնարավորություն ընձեռում է՝ համենայնդեպս մի որոշակի ժամանակահատվածի համար: «Կայունություն» խումբը երեկ նիստ գումարեց, որտեղ բավական բուռն քննարկումներից հետո որոշվեց, որ «Կայունությունն» առայժմ ձեռնպահ է վարչապետի թեկնածու առաջադրելուց կամ աջակցելուց: Ում, որ կառաջարկի հանրապետության նախագահը, նրա հետ էլ «Կայունությունը» կհանդիպի, ծանոթանալու վերջինիս դավանած ծրագրին, այդ հանդիպումից հետո միայն խումբը վերջնականապես կհստակեցնի իր կողմ, դեմ կամ ձեռնպահ լինելու հանգամանքը:

Այս անգամ խորհրդարանն է ցանկանում դիտորդ լինել

ԱԺ պատգամավոր Ժիրայր Գեւորգյանն ի պատասխան «Ազգի»՝ ընդգծեց, որ «Միասնությունը» ելնելով պետության առջեւ կանգնած խնդիրներից՝ այս պահին չպետք է վարչապետի թեկնածու առաջադրի: Նա կեսկատակ-կեսլուրջ առաջարկեց խորհրդարանին եւ հատկապես նրա քաղաքական մեծամասնությանը, որի անդամն է, դիտորդի կարգավիճակ ստանձնել: Իրոք, ներքաղաքական զարգացումներն ապացուցում են, որ ժամանակավոր դիտորդի կարգավիճակում գտնվելը կարող է շահեկան արդյունքների բերել: Ռոբերտ Քոչարյանը, որը մի պահ կամովին ստանձնել էր դիտորդի դերակատարում, կարողացավ այդ ժամանակահատվածում անաչառ գնահատել իր ուժերը եւ ապա անցնել արդյունավետ գործունեության: Այսուհետ, երբ «Հանրապետական» կուսակցությունը շարունակի համառել, ապա ԱԺ-ն խորհրդարան-նախագահ հարաբերություններում խաղաղարարի իր իրավունքներից կօգտվի: Հայաստանը ներկա տնտեսական անկումից դուրս բերելու առաջընթաց ծրագիր դեռեւս հայտնագործված չէ, հետեւաբար ցանկացած վարչապետ վտանգում է իր քաղաքական կարիերան: Անգամ «Իրավունք եւ միաբանություն» խմբակցության անդամները, որոնք գործում ակտիվաբար են ծավալել Արտաշես Գեղամյանի թեկնածությունն առաջ մղելու ուղղությամբ՝ «Ազգին» խոստովանեցին, որ հաջողության հասնելու Գեղամյանի հնարավորությունները 50/50 են, կա գրեթե նույնքան հնարավորություն հաղթելու, որքան եւ պարտվելու: Գուցե այս է պատճառը, որ մյուս կուսակցությունները որդեգրել են զուսպ լռության, սպասողական քաղաքականություն:

Կոմկուսի դիրքորոշումն է անորոշ՝ կոմունիստները որոշել են նախ իրենց ուժերը ստուգել հանրահավաքային պայքարի վազքուղում եւ ապա տեղափոխվել քաղաքական դաշտ: Մայիսի 16-ին հայտարարված հանրահավաքին բնակչության մասնակցության աստիճանն ըստ ամենայնի կպայմանավորի Կոմկուսի վերջնական դիրքորոշումը: ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, որը մինչ Արամ Սարգսյանի պաշտոնանկումը վարչապետության հավանական թեկնածուներից էր եւ առաջինը հրապարակեց կառավարության փոփոխության միջոցով հակաճգնաժամային ծրագիր իրագործելու գաղափարը, նույնպես լռում է՝ կարծելով, թե դասը պետք է տրամադրել նախագահին, որն առայժմ լավագույն խաղը տվողն է եւ գնդակի տերը:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Երեւան ժամանեց Իրանի նոր դեսպան Մոհամադ Քոլեյնին

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 11-ին Երեւան ժամանեց Իրանի Իսլամական Հանրապետության նոր նշանակված դեսպան Մոհամադ Ֆարհադ Քոլեյնին:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում լրագրողների հետ կարճատեւ զրույցի ընթացքում դեսպանը հատուկ նշանակություն տվեց հայ-իրանական տնտեսական հարաբերությունների զարգացման հարցին: Նա մերժեց տնտեսական ոլորտում համագործակցության հնարավոր թուլացման մասին կարծիքը, ընդհակառակը, նրա տնդմամբ, այդ ոլորտում զգացվում է համագործակցության աճ: Ըստ պրն. Քոլեյնիի, մոտ ժամանակներս սպասվում է էներգետիկայի եւ տարանցիկ տրանսպորտային բեռնափոխադրումների ոլորտում երկկողմ համագործակցության մակարդակի աճ: Իրանցի դիվանագետը նշեց, որ երկկողմ համագործակցության շրջանակներում ի թիվս առաջիկա ծրագրերի նախատեսվում է Իրանից Հայաստան տարանցիկ փոխադրումների իրականացման նախաձեռնություն: «Մենք կարծում ենք, որ ՏՐԱՍԵԿԱ եւ ԻՆՈԳԵՅԹ ծրագրերի շրջանակներում 9-րդ եւ 11-րդ միջանցքները պետք է ակտիվ գործեն հարավային գոտում: Կարծում եմ, որ այդ հարաբերությունները պետք է նպաստեն Հյուսիս-Հարավ հանգույցի ուժեղացմանը», հայտարարեց դեսպանը:

Ինչ վերաբերում է Իրան-Հայաստան գազատարի շինարարության նախագծին, ապա, ըստ պրն. Քոլեյնիի, ներկայումս շատ ակտիվ իրականացվում է նախագծի ֆինանսավորման փուլը: Նախագծի իրականացման հարցում ակտիվություն են դրսեւորում այնպիսի երկրներ, ինչպիսիք են Ճապոնիան, Չինաստանը, որոշ եվրոպական պետություններ, մի շարք միջազգային բանկեր: Նրա կարծիքով, տարածաշրջանային տնտեսական զարգացումները նավթային ոլորտից տեղափոխվում են գազային ոլորտ: Նա նշեց, որ էներգակիրների տարանցման հարցում Հայաստանն ունի իր դերը, եւ նա պետք է ունենա էներգետիկական ուղու ընտրության իրավունք: «Հայաստանը պետք է լինի ակտիվ կամուրջ, եւ այդ տեսանկյունից Վրաստանը պետք է ակտիվացնի իր հայացքը դեպի հարավ՝ Հայաստանի ուղղությամբ, պրն. Շեւարդնաձեն դա լավ է հասկանում», հայտարարեց դեսպանը:

Սատանան իրավունք չունի մեջբերելու Ավետարանը

Սկիզբը էջ 1

Մեղադրյալները բաց դատավարության ընթացքում հայտարարում են, թե պետության մեջ գործել է «7 հոգուց բաղկացած» պետական պաշտոնյաների մի ոհմակ, որն էլ կայացրել է ռեժիմի անցանկալիներին առանց դատ ու դատաստանի մահապատժի ենթարկելու որոշումներ՝ «ազգի համար» փարիսեցիական «արդարացմամբ»: Իրենք ընդամենը երկրի քաղաքական իշխանությունը զավթած այդ ոհմակի չարամիտ կամքի կատարողներն են եղել: Եվ ահա այդ տեռորիստական ռեժիմի երեկվա հենասյուները՝ Երեւանի նախկին քաղաքապետ, նախկին արտգործնախարար, ընտրակեղծիքներով խորհրդարան թափանցած նախկին պատգամավորներ եւ այլք, այժմ հայտարարություն են ընդունել՝ հայ ժողովրդին հրավիրելով Ազատության հրապարակ՝ հանրահավաքի:

Այն ամենն, ինչ ասված է այդ հայտարարության մեջ, իրոք մտահոգիչ է, իրոք կա: Բայց դրա ստեղծողներն ամենից առաջ իրենք են եղել, իրենց երեկվա կուսակիցները, ընկերները, բարեկամները: Երբ ժամանակին մենք ընդդիմանում էինք այդ բոլոր հրեշավոր երեւույթների դեմ, այսօրվա հայտարարության հեղինակները (Վահագն Խաչատրյան, Ալեքսանդր Արզումանյան, Վիգեն Խաչատրյան, Հովհաննես Թոփչյան, Շողեր Մաթեւոսյան եւ այլք) բարիկադների այն կողմում էին, ռեժիմի հավատարիմ պահապանների կուռ շարքերում: Մեր, անձամբ իմ ընդդիմացումներն արհամարհող-քամահրողների, անուշադրության մատնողների շարքերում: Հիմա ես ինչպե՞ս հավատամ սույն պարոնների անկեղծությանը: Ինչպե՞ս կանգնեմ... Նրանց կողքին: Սատանան ի՞նչ իրավունք ունի մեջբերելու Ավետարանը:

Տարրական բարոյականությունը պահանջում է, որ երիտթուրքերին վկայակոչող ու երիտթուրքերի մոլեգնությամբ երկիրն ամայացրած ռեժիմի երեկվա հենասյուներն այսօր գոնե... լռե՛ն: Մեր երկրի ծուռն ու թերին, մեր պետության խաթարված մեխանիզմները իրո՞ք պիտի շտկվեն: Եվ պիտի շտկվեն արմատից՝ ՀՀՇ-ական ռեժիմի բոլոր չարագործությունները ջրի երես հանելով, մեղավորներին պատժելով, կոռուպցիոներներին հականե-հանվանե դատի առաջ կանգնեցնելով: Եթե մի շատ մեծ մեղք կա, որ ունի ներկայիս վարչակազմը՝ այդպիսիներին մերկացնելու, քաղաքական գնահատական տալու, բարոյական դատափետման ենթարկելու գործում ցուցաբերվող դանդաղկոտությունն է (մյուս մեղքերին չանդրադառնամ, նաեւ նրան, որ այս վարչակազմը այդպես էլ մինչեւ այժմ չի մաքրվել նախկին ռեժիմի կոռումպացված ոչ քիչ ներկայացուցիչներից): Միայն անցյալի արատները սրբագրելով կարելի կլինի ապագա կերտել: Եվ դա պիտի արվի: Անպայմա՛ն: Բայց ի սեր Աստծո, առանց իրե՛նց: Իրենք շտկող չեն, ավերո՛ղ են: Տեսել ենք, գիտենք: Հիմա ժողովրդի սոցիալական ծանր վիճակից բխող դժգոհությունները հրահրելով՝ փորձում են ետ գալ, կրկին տիրանալ իշխանության կորցրած լծակներին: Չի՛ անցնի, պարոնայք: Դուք ձեզ այնպես եք վարկաբեկել, որ այլեւս ձեր ձեռքերին, ձեր խղճին, ձեր ճակատին կպած աղտեղությունները ոչնչով մաքրել չեք կարողանալու: Մի՛ աղմկեք: Դուք կորցրել եք նույնիսկ աղմկելու բարոյական իրավունքը:

Ազգությունների պալատում երեկ քննարկվեց կտտանքների վերաբերյալ Հայաստանի պաշտոնական զեկույցը

Ժնեւի Ազգությունների պալատում այս օրերին ընթանում է ՄԱԿ-ի «Ընդդեմ կտտանքների» կոմիտեի 24-րդ նստաշրջանը: Նստաշրջանի սկզբում կոմիտեի ... մի անդամ, որն ընտրված կամ վերընտրված է, այսպիսի հայտարարություն անում. «Ես ամենայն ազնվությամբ հայտնում եմ, որ կատարելու եմ իմ պարտականությունները եւ որպես «Ընդդեմ կտտանքների» կոմիտեի անդամ ազնվորեն, հավասարմորեն, անաչառ եւ բարեխղճորեն ի գործ եմ դնելու իմ լիազորությունները»: Այս եղվյալներից ընտրվում ... նստաշրջանի նախագահ, երեք փոխնախագահներ եւ մեկ զեկուցող:

Կոմիտեն մայիսի 1-19-ը լսելու է ՄԱԿ-ի անդամ 9 երկրների զեկույցները, ... Հայաստանի, որի ներկայացրած պաշտոնական զեկույցի վերաբերյալ կարծիքներն ամփոփվել են երեկ: ... 9 երկրների ներկայացուցիչներն «Ընդդեմ կտտանքների եւ այլ կոպիտ, անմարդկային, նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի մասին» կոնվենցիայի վերաբերյալ իրենց երկրների զեկույցները պետք է պաշտպանեն նստաշրջանում: Այնուհետեւ 10 անկախ փորձագետներ երեքշաբթիյա փակ նստաշրջանում միաժամանակ պետք է ուսումնասիրեն 9 երկրների վերաբերյալ ստացված այդ տեղեկատվությունը, ինչպես նաեւ անկախ քաղաքացիների հաղորդագրությունները:

Սակայն վերջինը չի վերաբերում Հայաստանին, քանի որ կոնվենցիան ընդունած երկրներից միայն 40-ն են հայտարարել, որ ճանաչում են կոմիտեի լիազորությունները՝ ստանալու եւ հաշվի առնելու հաղորդագրություններն այն մասին, որ մի ուրիշ երկիր չի կատարում կոնվենցիայով ստանձնած պարտավորությունները: Բայց քանի որ Հայաստանը չի միացել այս հայտարարությանը, ուստի մեր երկրում արդարադատության ենթարկվող անհատները չեն կարող կոմիտեին հայտարարել, թե իրենք բռնությունների կամ խախտումների զոհեր են՝ ելնելով կոնվենցիայի դրույթներից: ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովը նման հայտարարություններ անելու կոչ է անում նաեւ անդամ մյուս երկրներին, որոնցից հիշյալ կոնվենցիան ընդունել է 119 երկիր:

Հայաստանի մասին առաջին պաշտոնական զեկույցը կոմիտեում լսվել է 96 թ. ապրիլին: Կոմիտեն ողջունել է Երեւանում «Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության կենտրոնի» ստեղծումը եւ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ու Հայաստանի միջեւ ստորագրված այն պայմանագիրը, որով նրանց թույլատրվում է այցելել բանտերը: Հանձնաժողովը մտահոգվել է մի շարք զեկույցներից, իշխանությունների եւ ոստիկանության կողմից ծերբակալման կամ հենց ոստիկանատներում, մեղմ ասած, վատ վերաբերմունքի փաստերից:

Կոմիտեն հանձնարարել է նաեւ, որ Հայաստանի իշխանությունները իրավական եւ գործնական միջոցառումներ ձեռնարկեն երաշխավորելու մի անձի, որ նա չվտարվի կամ չարտաքսվի մեկ այլ երկիր, որտեղ հիմքեր կան ենթադրելու, որ անձը կարող է ենթարկվել կտտանքի: Հիշեցնենք, որ այս բոլորը իբրեւ հանձնարարություն տրվել է 96 թ. զեկույցին: Առաջարկություն է եղել նաեւ, որ բոլոր վատ վերաբերմունքների զեկույցները պատշաճ ուսումնասիրվեն եւ արդյունքները փոխանցվեն կոմիտեին: Այս նստաշրջանում մայիսի 8-ին եւ 9-ին լսված Հայաստանի պաշտոնական զեկույցի վերաբերյալ եզրակացության ու հանձնարարության մասին առայժմ ոչ մի տեղեկատվություն չի հաղորդվում:

Ա. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Թ. տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ՁՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է,
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

«Հայկական ավիացիան դեռեւս հնարավոր է վերակենդանացնել»

«Ինչպես նաեւ՝ երկրի տնտեսությունը», համոզված է Դմիտրի Աթբաշյանը

«Մեզ ավիացիա պետք չէ», ինչ-որ առիթով հայտարարել է մեր պետական պաշտոնյաներից մեկը: Բնականաբար, եթե այսօրվա պաշտոնյաներին լսես, մեզ ոչինչ էլ պետք չէ, ավելորդ շռայլություն է: Իրական բացատրությունն այն է, սակայն, որ քչերն են ունակ վերակենդանացնելու մեռած ու մեռնող ոլորտները, ինչից հետեւություն են անում, թե այս կամ այն բանը մեզ համար ավելորդություն է: «Սխալ հետեւություն է», համոզված են ԳիԱրՔՄի-ի նախագահ Ալեքսանդր Աղամալյանը եւ ազգային ավիացիայի միության նախագահ Դմիտրի Աթբաշյանը:

ԳիԱրՔՄի-ն կանխագծում էր, որ նախորդ վարչապետներն ու կառավարությունը երկարաժամկետ գործունեություն չեն ունենալու, այդ իսկ պատճառով պահպանում էր ծրագիրն ավելի լավ ժամանակների համար: Նրանք զոհ են նախագահի հրամանագրերից, որոնք վերջակետ դրեցին արմատացող երկիշխանությանը: Այժմ ամենակարեւոր ուղղությունը, որին պիտի հետեւի երկրի բարձրագույն իշխանությունը, քաղաքական համաձայնությունն է նախագահի ու ԱԺ-ի միջեւ, ինչպես նաեւ՝ ճիշտ արտաքին քաղաքականությունը: ԳիԱրՔՄի-ն համակրանքով է վերաբերվում Ռուսաստան-Բելառուս միությանն անդամակցելու գաղափարին եւ անգամ առաջարկում նախագահին ու արտգործնախարարին՝ ուղղել սխալն ու հարցը մտցնել իրենց քննարկումների օրակարգ: Իսկ ԱԺ կամ նախագահական արտահերթ ընտրություններին միանշանակորեն բացասաբար է վերաբերվում՝ համարելով, որ դրա ժամանակը չէ:

Աթբաշյանի սոցիալ-տնտեսական ծրագիրը

«Այս ծրագիրը հիմնված է օբյեկտիվ օրենքների վրա», ասաց հեղինակը: Թեպետ կառավարությունն արդեն մերժել է այստեղ շարադրված հիմնադրույթներն ու առաջարկները, օրինակ՝ նախարարությունների թիվը 6-7-ի հասցնելու եւ դեպարտամենտ- վերանվանելու վերաբերյալ, սակայն ԳիԱրՔՄի-ն համոզված է, որ սա կենսունակ ծրագիր է՝ չնայած իր ծայրահեղական բնույթին: «Ցանկացած պետություն հասարակական-քաղաքական մի համակարգ է: Երկրի ներսում ցանկացած պետական կամ հասարակական կառույց մի համակարգ է: Պետությունը եռահարկ մի համակարգ է, որի վերջին հարկում այդ երկրի նպատակներն ու գործառույթներն են, որոնք արտացոլված են Սահմանադրությունում: 95-ին, երբ ընդունվեց մեր Սահմանադրությունը, պետական կառուցվածքներում մեծ փոփոխություններ կատարվեցին, որպեսզի նոր օրենքները կյանք մուտք գործեն: Սահմանադրությունը որոշում է շրջանակները, որոնցում գործելու են պետական կառույցները, իսկ պետական կառույցներն ու Սահմանադրությունը միասին որոշում են շրջանակները, որոնցում ձեւավորվելու են նոր տնտեսական ու կազմակերպչական կառուցվածքները: Մենք դժգոհում ենք Սահմանադրությունից, որի օրենքները ոչ մի կերպ չեն կենսագործվում, սակայն հաշվի չենք առնում, որ խորհրդային շրջանից գործող պետական համակարգը միայն «կոսմետիկ» ձեւափոխման ենք ենթարկել՝ ըստ էության նույնը թողնելով ե՛ւ Գերագույն խորհուրդը (ԱԺ վերանվանված), ե՛ւ կենտրոնական կոմիտեի առաջին քարտուղարին (ՀՀ նախագահ վերանվանված), ե՛ւ կառավարությունը:

Տնտեսական, իրավական ու հասարակական կառույցները մեր երկրում, փաստորեն, ոչ մի փոփոխություն չեն կրել՝ այսօր էլ շարունակելով մնալ նույն կոռումպացված ու քննադատվող օղակը, որն իրեն չէր արդարացնում դեռեւս խորհրդային շրջանում: Վարչական համակարգն է անփոփոխ մնացել, եւ այս պատճառով էլ պետական ունեցվածքի յուրացումներն ու չարաշահումներն այդպիսի չափերի

հասան անկախության հաստատումից հետո: Բարեփոխումները պետք է սկսել պետական կառավարման այս երրորդ օղակից»: Ընդհանուր գծերով այս տեսակետը ներկայացրեց Աթբաշյանն՝ այնուհետեւ անցնելով բուն ավիացիայի օրինակին:

Այնուամենայնիվ, դեռ ուշ չէ փրկել հայկական ավիացիան

«Հայկական ավիաուղիներն» էլ, որ այժմ դարձել է փակ բաժնետիրական ընկերություն, իր վարչական կառուցվածքով մնացել է խորհրդային շրջանի նույն ձեռնարկությունը: Ինչպես վերոհիշյալ շրջանում են չինովնիկները տնօրինել պետական ունեցվածքը, այնպես էլ հիմա է. ամեն ինչ չինովնիկների ձեռքին է: Նույն վիճակն էր նաեւ Արմենսեյլի ու կոնյակի գործարանի պարագայում. մտածողությունն անփոփոխ էր մնացել, եւ անկախության պայմաններում էլ ունեցվածքը տնօրինում էին այնպես, ինչպես հանրային սեփականության պայմաններում: Արդյունքում՝ Արմենսեյլն ու կոնյակի գործարանը վաճառեցին, ավիացիայում եւս վաճառում են եղած ինքնաթիռները: «Մի մտածեք, որ եթե հայկական ավիացիան առայժմ վաճառված կամ սեփականաշնորհված չէ, այնտեղ նման զարգացումներ չեն ընթանում. հաջողությամբ ընթանում են», ասաց Դմիտրի Աթբաշյանը: Ի՞նչ է կատարվում. վաճառվում են ինքնաթիռներ, որոնք դեռեւս երկար կարող էին ծառայել մեր ավիացիային: Օրինակ՝ ՏՈւ-154 ինքնաթիռը, որը դեռ երկար կարող էր ծառայել՝ մինչ 2006 թ., հռչակեցին որպես հնացած, արտասահմանյան օդանավակայաններում մերժվող, խաբեցին ողջ հանրությանն ու ազատվեցին այդ ինքնաթիռից: Փոխարենը Հայաստան բերեցին արեւմտյան արտադրության «էյրբաս-Ա-310» ինքնաթիռը, որն իր արժողությամբ մի քանի անգամ թանկ էր նախորդ ինքնաթիռից, թանկ էր նաեւ մեկ ուղեւորի տեղափոխման արժեքը:

Ըստ Աթբաշյանի՝ այս ինքնաթիռը կարճ ժամկետում սնանկացման եզրին կանգնեցրեց մեր ավիացիան. «եթե մի քանի տարի շարունակ բոլորովին ձրի թռչեր՝ միեւնույն է, այդքան վնաս չէր տա», ողբեց նա: «Հայկական ավիաուղիների» պարտքը հասնում է մի քանի տասնյակ միլիոն դոլարի, ընկերությունը գրեթե սնանկ է: Այժմ այդ ինքնաթիռն էլ անգործության է մատնված, քանի որ չի գործում շարժիչը. շահագործման ընթացքում էլ այնքան ավիացիոն պատահարների պատճառ է դարձել, որքան մեր բոլոր ինքնաթիռները նախկինում չեն դարձել: Մինչդեռ, ըստ Աթբաշյանի, կարելի էր բոլորովին այլ եղանակով գործել: Մեր ունեցած ռուսական ինքնաթիռները, որոնք վստահելի ու «երկարակյաց» են, կարելի էր վերակազմավորել՝ որոշ մասերը նորացնելով, եւ ծառայեցնել:

Հայ ավիատորները՝ այժմ անգործության մատնված, միավորվել ու ստեղծել են ազգային ավիացիայի միություն եւ նպատակ ունեն վերակենդանացնել այդ համակարգը: Միությունը հայտարարություն է տարածել՝ նախագահի, կառավարության ու ԱԺ-ի ուշադրությունը հրավիրելով ավիացիայի խնդիրներին: «Մենք հայտարարում ենք՝ եթե ավիացիան չփրկենք հիմա, քանի դեռ հույս ու հնարավորություն կա, ապա հաջորդ տարի արդեն ուշ կլինի. հայկական ավիացիան կործանվում է», ասաց ավիատորը: 1-2 տարի հետո բոլոր ինքնաթիռները դուրս գրված կլինեն, եւ ոչ մեկը նվեր չի մատուցելու մեզ՝ Արեւմուտքից ինքնաթիռներ բերելով, ինչը հսկայական գումարների հետ է կապված:

Ըստ հայ ավիատորների, ելքը մեկն է. դադարեցնել հայկական ավիացիայում ծավալված թալանը, որ տեղական չինովնիկների մեղքով է ընթանում, մանրակրկիտ հետաքննություն անցկացնել այս համակարգում՝ կորուստները հաշվարկելով ու մեղավորներին պատժելով, մեկուսացնելով համակարգից, այնուհետեւ ճշգրիտ հաշվարկել պահպանված ունեցվածքի արժեքը, գործածության ենթակա ինքնաթիռների թիվը: Հստակ պատկերը ձեռքի տակ ունենալով միայն՝ զբաղվել այդ ինքնաթիռների վերազինմամբ: «Միայն այս հրատապ միջոցառումներով կարող ենք փրկել հայկական ավիացիան», ամփոփեց Դմիտրի Աթբաշյանը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Կոռուպցիայի մասին խոսում են բոլորը, սակայն փաստում՝ քչերը

Սկիզբը էջ 1

Փաստվեց, որ Հայաստանում այսօր կա մի մեծ պրոբլեմ՝ հասարակությունը, անհատ քաղաքացիները, ի տարբերություն ԶԼՄ-ների, առավել պասիվ դերում են, գրեթե անիրազեկ են իշխանություններում տեղի ունեցող երեւույթներից, չկա նաեւ համապատասխան օրենսդրություն, եղած օրենսդրական դրույթներն էլ չեն գործում: Մի կողմից՝ հասարակությունը դեռ պատրաստ չէ, մյուս կողմից՝ կառավարությունը թափանցիկ չէ: Այս պարագայում վերոհիշյալ հասարակական կազմակերպությունը, կարեւորելով ընդհանրապես հասարակական կազմակերպությունների դերը, առաջ է քաշում Տեղեկատվական ազատության մասին օրենքի ընդունման կարեւորությունը: Քննարկման առարկա դարձավ նաեւ օրենք ունենալու կամ չունենալու հարցը եւ կամ ի՞նչ կտա այդ նոր օրենքի ընդունումը, երբ չկան արդեն իսկ ընդունված օրենքների կիրառման մեխանիզմներ: Վերջապես ո՞վ ասաց, որ այդ օրենքը «բալասանն է մեր բոլոր ցավերի»: Իսկ ամենամեծ ցավը Հայաստանի համար, փաստորեն, կոռուպցիան է:

Ամենամոդայիկ բառը, որ օգտագործում են հատկապես ԱԺ պատգամավորները

Դեռ անցյալ տարվանից, երբ նախկին վարչապետ Վ. Սարգսյանը ԱՄՆ-ից վերադառնալուց հետո ընդհանուր քննարկման առարկա դարձրեց Հայաստանում կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցը, այս երեւույթի մասին սկսեցին ավելի շատ խոսել ու գրել: Սակայն, ինչպես երեւում է, կոռուպցիան՝ վերջին ամիսներին ամենից շատ շրջանառվող այս թեման, դարձել է սոսկ քաղաքական շահարկումների ու բանավեճերի ժամանակ օգտագործվող տերմին: Երեկ հրապարակվեցին «Կոռուպցիան հայաստանյան ԶԼՄ-ներում» դիտարկման արդյունքները, որը նախաձեռնել է նույն «Քաղաքացիական հասարակության զարգացման միությունը»: Դիտարկումն անցկացվել է երեք ամիսների ընթացքում՝ փետրվար, մարտ եւ ապրիլ եւ նպատակ է ունեցել պատասխանելու երեք կարեւոր հարցերի. ովքե՞ր են խոսում կոռուպցիայի մասին, ինչպե՞ս եւ ո՞ր բնագավառներն են ավելի շատ մատնանշվում: Դիտարկման վերլուծող Լ. Բաղդասարյանը տեղեկացրեց, որ դատելով հայաստանյան 9 թերթերում ու 3 հեռուստաընկերություններում հրապարակված նյութերի ծավալներից, շոշափված անուններից ու թեմաներից, փաստերից, մատնանշված ոլորտներից, «կոռուպցիայի մասին խոսում են գլխավորապես քաղաքական շրջանակներում, հարցի քննարկումը դեռեւս քաղաքական դաշտում է՝ քաղաքական միավորներ հավաքելու նպատակով»: Զարմանալիորեն կոռուպցիայի մասին խոսում են նրանք, ովքեր ավելի շատ ունեն լծակներ. դրանք պատգամավորներն ու քաղաքական գործիչներն են, տարբեր պետական պաշտոնյաները՝ անելով ինչ-որ հռետորական հայտարարություններ, խոսելով ինչ-որ ծրագրերի մասին:

Այն, որ կոռուպցիան տարածված է ամենուրեք, որ մտել է հասարակության տարբեր շերտեր, որ կատարվում է ինչ-որ անհայտ ուժերի կողմից, բոլորին է հայտնի է եւ ասվում է արդեն քանի ամիս շարունակ, սակայն չկան կամ շատ քիչ են կոնկրետ փաստերի վրա հիմնված հրապարակումները: Եղած փաստերն էլ, հաճախ չճշտված՝ հնչում են որպես «ձայն բարբառո հանապատի»:

Ովքե՞ր են կոռուպցիայի մասին խոսողները. Ի՞նչ անուններ են հիշատակվում

Դիտարկումների համաձայն կոռուպցիայի թեմայով նյութերի ծավալի առումով առաջին տեղերում են «Իրավունքը», «Հայկական ժամանակը», «Հայոց աշխարհը» եւ «Առավոտը»: «Գոլոս Արմենիին», **«Ազգը»** եւ «Նովոյե վրեմյան» միջանկյալ դիրք են գրավում, իսկ պաշտոնաթերթերը՝ «ՀՀ»-ն եւ «Ռեսպուբլիկա Արմենիան» հասկանալիորեն վերջին տեղերում են:

Վերլուծելով, սակայն, «առաջատար» թերթերում կոռուպցիայի մասին գրված նյութերը, պարզ է դառնում, որ այդ թերթերը օգտագործվել են որպես կոռուպցիայի մասին արտահայտվելու ամբիոն, տպված նյութերն էլ տարբեր ասուլիսներում տարբեր գործիչների խոսքերի սոսկ արձանագրություններն են, կամ էլ որպես աղբյուր օգտագործված են «չար լեզուները» ու «որոշ աղբյուրները»: Կարճ ասած՝ գրվում է այն, ինչ որ պատվիրվում է տարբեր շրջանակների կողմից կամ էլ հայտարարվում է որպես քաղաքական հայտարարություն: Ինչ վերաբերում է կոնկրետ փաստերին, ապա պատկերն այսպիսին է, օրինակ, «Առավոտն» ու «Իրավունքը» ամենից շատ են արել ընդհանուր դատողություններ կոռուպցիայի մասին, բայց դրան հակառակ՝ ամենաքիչ փաստերը հրապարակել: Իսկ «Հայկական ժամանակն» ու «Հայոց աշխարհը» համեմատաբար ավելի շատ փաստեր են հրապարակել, նմանապես **«Ազգը»**, չնայած որ «կոռուպցիա» բառը ամենից քիչ հիշատակող թերթերից է: Մեր պնդմանը, թե չի՞ ստացվում արդյոք, որ այս դեպքում դիտարկվել է նյութերի ծավալն ու քանակը եւ ոչ թե որակը, նույն ծրագրի հեղինակները համաձայնեցին:

Նույն դիտարկման համաձայն որպես կոռուպցիոներներ ԶԼՄ-ներում հիշատակվել են երկու խմբի պաշտոնյաների ու գործիչների անուններ՝ նախկինների եւ ներկաների: Մասնավորապես, «սեւ ցուցակում» մշտապես հիշատակվում են Վանո Սիրադեղյանի, Աշոտ Բլեյանի անունները՝ նրանց պաշտոնավարությունների ընթացքում հնչած մեղադրանքների ու ակնարկների հիման վրա: Նշվել են նաեւ Ռոբերտ Քոչարյանի, Սերժ Սարգսյանի, Արմեն Խաչատրյանի, Արթուր Բաղդասարյանի, Խոսրով Հարությունյանի, Սմբատ Այվազյանի, Վլադիմիր Մովսիսյանի եւ այլոց անունները:

Հետաքրքիր է նաեւ այն փաստը, որ այնպիսի բնագավառներ, ինչպիսիք են բանկային համակարգը, եկամուտների քողարկումը կամ ստվերային տնտեսությունը, շատ քիչ են հիշատակվել որպես կոռումպացված ոլորտներ: Հետեւաբար, այս ամենից հետո կարեւոր հարց է դառնում, թե

Ինչպե՞ս է խոսվում կոռուպցիայի մասին

Եզրակացությունը այս հարցի առնչությամբ միանշանակ էր՝ կոնկրետ մամուլի կողմից, ոչ պրոֆեսիոնալ: **«Ազգի»** այն հարցին, թե թվարկված նյութերից քանի՞սն են կոնկրետ լրագրողական հետաքննության արդյունքում վեր հանված փաստեր, պատասխանեցին, որ մատների վրա կարելի է հաշվել դրանք: Հենց այդ խնդրին էլ հենց նվիրված էր Ավետ Դեմուրյանի զեկուցումը՝ լրագրողական հետաքննության մասին, որին, ցավոք, սեմինարի վերջում լսելու մնացին միայն սեմինարի կազմակերպիչները, եւս մի քանի մարդ եւ... գրեթե ոչ մի լրագրող: «Այս փաստն արդեն իսկ ապացուցում է, որ լրագրողներն ուղղակի ոչ պրոֆեսիոնալ են մոտենում խնդիրներին ու չեն խորանում նրանցում, դարձել են սոսկ տարբեր ուժերի ու խմբավորումների «դիկտոֆոն», փաստն այսպես արձանագրեցին միջոցառման կազմակերպիչները: Իհարկե, կա նաեւ մեկ այլ հարց՝ կարո՞ղ է արդյոք այսօրվա պայմաններում՝ օրենսդրական, բարոյահոգեբանական եւ այլն, լրագրողը իրականացնել լուրջ, գլոբալ հետաքննություն ու բացահայտումներ անել, այդ թվում՝ նաեւ կոռուպցիայի մասին: Ա. Դեմուրյանը այն կարծիքին է, որ դա մեծ ռիսկի հետ է կապված, եւ հետաքննությունները հաճախ կարող են, մեղմ ասած, լավ չվերջանալ լրագրողի համար: Դա է, թերեւս, խոչընդոտներից մեկը, որ կոռուպցիայի մասին խոսակցությունները հռետորական հայտարարություններից ու քաղաքական շահարկումներից այն կողմ չեն անցնում եւ քանի դեռ այդպես է՝ կոռուպցիայի մասին կխոսեն բոլորը, սակայն շատ քչերը կփաստեն ու կհիմնավորեն այն իրողությունը, որ կոռուպցիան, իսկապես, ցեցի նման ուտում է մեր հասարակությունը վերեւից ներքեւ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԽՈՅԱՆ

ԱԶԳ

ազգային

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Խղճի ազատության քմայքները

Աշխարհիկ եւ հոգեւոր օրենքների հակասությունների միջեւ

Կրոնական տարբեր ուղղությունների, կազմակերպությունների գոյությունը հատուկ է եղել բոլոր ժամանակներին ամենուրեք: Հայաստանում այսօր էլ գործում են 40-ից ավելի կրոնական կազմակերպություններ, մեծ ու փոքր խմբեր, որոնցից վտանգավոր համարվում են իրենց հայացքներին ընդգծված առավելություն ցուցաբերողները, քանի որ նման մոտեցումները տանում են հոգեւորի ըմբռնման տարանջատման, մասնատման: Իսկ քանի որ միասնական հավատի գալու ճանապարհը «հոգու միասնությունը պահպանելու մեջ է» համընդհանուր սիրով եւ համերաշխությամբ, արդյոք Հայաստանում գործ[illegible] կազմակերպությունները [illegible]ախ ու միաբա՞ն են իրենց դավանաբանական սկզբունքների, հոգեւոր ըմբռնումների, հայացքների անխուսափելի հակասությունների պայմաններում: Այսպես, Հայաստանում գործող «Եհովայի վկաներ» կազմակերպության շուրջ 5000 քաղաքացի համարվում է օրենքից դուրս՝ ենթարկվելով հալածանքների, դառնալով «հայհոյանքների, զրպարտությունների թիրախ մամուլի, քաղաքական ուժերի եւ եկեղեցու համար», գրում է Վահան Իշխանյանը «Ֆեմիդա» հասարակական կազմակերպության «Մամուլ եւ իրավունք» հանդեսի (թիվ 2) «Եհովայի վկաներ. 5000 քաղաքացի օրենքից դուրս» հոդվածում: Իսկ որո՞նք են նման հալածանքների պատճառները, եթե ինչպես նշում է հոդվածագիրը, «Եհովայի վկաներն ամենաբարեխիղճ քաղաքացիներն են: Հետեւելով Ավետարանի «Ով որ իշխանության դեմ կկենա, Աստծո հրամանին դեմ կկենա» խոսքին՝ նրանք ճշգրտորեն վճարում են բոլոր հարկերը, կոմունալ վարձերը, ենթարկվում երկրի օրենքներին՝ հակառակ անելը համարելով մեղք»:

Ըստ վերոհիշյալ հրապարակման, Հայաստանն այն սակավաթիվ երկրներից է, որտեղ այդ կազմակերպությունը համարվում է օրենքից դուրս այն դեպքում, երբ գրեթե բոլոր երկրներում այսօր իշխանությունների եւ նրանց միջեւ չկան հակասություններ: Հայաստանի Հանրապետության իշխանական համապատասխան կառույցի՝ Կրոնի պետական խորհրդում՝ նրանց չգրանցելու, հետեւաբար օրենքից դուրս լինելու պատճառով կազմակերպության իրավունքները սահմանափակվում են, չեն տրվում ազատ գործունեության հնարավորություններ: Չգրանցելու պատճառներն, ըստ էության, այսպես կոչված հոգեորսությունն ու զինծառայություններից հրաժարվելն են: Երկրի օրենքներին ենթարկվող այս անձինք պետական եւ հոգեւոր օրենքների հակասության մեջ հայտնվելիս՝ մահվան սպառնալիքի պարագայում իսկ հետեւում են աստվածաշնչյան պատվիրաններին: Չընդունելով երկրային հայրենիքի գաղափարը, առաջնորդվելով «Սուր վերցնողը սրից էլ կընկնի» քրիստոնեական սկզբունքով, նրանք ընդդիմանում են զինվորական ծառայությանը՝ ընդունելով, սակայն, այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայություն, որը գործում է մի շարք երկրներում (սակայն որոշ տեղերում, ըստ օրենքի, նման ծառայության դիմաց գանձվում է որոշակի գումար): Փաստորեն տասնյակ հայ երիտասարդներ, գերադասելով ազատազրկումը, հրաժարվում են զինծառայությունից: Ոմանք էլ բանակային ծառայության ընթացքում տանում են համապատասխան քարոզչություն՝ շահելով համախոհներ:

Ազգային բանակում երկամյա ծառայությունը յուրաքանչյուր հայ երիտասարդի պարտքն ու սահմանադրական պարտականությունն է նաեւ: Միեւնույն ժամանակ Սահմանադրությամբ յուրաքանչյուր քաղաքացու արտոնված է խղճի ազատություն: Իրենց այդ իրավունքներից օգտվելով՝ այս կազմակերպության հավատարմագրված անդամները զինծառայությունից հրաժարվում են բարոյական այն հիմնավորմամբ, թե իրենց կյանքը մինչեւ արյան վերջին կաթիլը նվիրված է Եհովա Աստծուն, եւ որ իրենք ոչ մեկին կյանք չեն տվել, ուստի եւ ոչ ոքից խլելու իրավունք չունեն: Ըստ էության, հանդես գալով ի պաշտպանություն մարդու իրավունքների, հոդվածագիրն առավել ուշադրություն է հրավիրում այն երեւույթի վրա (բերելով բազմաթիվ օրինակներ), երբ այս կազմակերպության անդամները հրաժարվում են զինծառայությունից, ենթարկվում են հալածանքների եւ ի վերջո հայտնվում մեկուսարաններում: (Սակայն նկատի ունենանք, որ վերոհիշյալ կազմակերպության գործունեությունը փաստորեն օրինազանց է, ուստի եւ չեն արդարացվում նրանց բարոյական հիմնավորումները): Օրենքի շրջանակներում գործելու դեպքում էլ նման հակասությունների լուծումը պետք է կատարվի՝ ելնելով ազգային անվտանգության շահերից: Առաջանում է այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայություն ընդունելու խնդիրը: (Այս դեպքում արդյոք նրանց շարքերն արագորեն չե՞ն ստվարանա ի հաշիվ զինծառայությունից խուսափողների):

Պետք է նկատել նաեւ, որ նման կազմակերպությունների քարոզչությունների ժամանակ հաճախ սուրբգրային մեջբերումները կատարվում են կամայականորեն, համատեքստից դուրս՝ ընտրված հատվածները հարմարեցնելով իրենց մտահանգում-նպատակներին:

Անդրադարձ կատարելով մեր պատմական անցյալին՝ հենց 451 թ. Վարդանանց պատերազմը մայքառ էր հայոց հողում քրիստոնեության հիմքերն անսասան պահելու համար: Եվ ընդհանրապես ցանկացած պարտադրված պատերազմ ենթադրում է մեկ բան՝ կամ ինքնապաշտպանություն, կամ կամավոր հպատակեցում:

Օտարացում՝ ազգային արժեքների աստիճանական մոռացությամբ

«Ինչո՞ւ են նրանք հեռանում եկեղեցուց» հրապարակախոսական հարցադրումը խորհրդածելու տեղիք պիտի տա հոգեւոր դասին, եկեղեցու սպասավորներին, մտավորականությանը, պետական համապատասխան կառույցներին, հասարակությանն ընդհանրապես՝ իբրեւ ազգային անվտանգության խնդիրներից մեկը: Մեր երկրի այսօրվա անկայուն քաղաքական-տնտեսական պայմաններում ազգաբնակչությունը սոցիալական եւ բարոյական զանազան պատճառներով նկատելի ու աննկատ հեռանում է իր ազգային արժեքներից՝ եկեղեցուց, մշակույթից, սովորություններից ու բարքերից: Այս հեռացում-օտարացումը ինչ-որ չափով նպաստում է այսօրվա սոցիալական մեծ աղետին՝ արտագաղթին, երկիրը լքելը դառնում է ավելի հեշտ ու սովորական մի բան: Մեր տասնամյա ընդարմացման մեջ հաճախ չենք զգում աջ ու ահյակ մեզ ուղղված ամենատարբեր՝ տնտեսական, մշակութային, հոգեւոր բնույթի արշավանքները՝ հաճախ այնքան գայթակղիչ նրբերանգներով ու ձեւերով: Եվ չտեսի ագահությամբ կուլ գնալով դրանց՝ աստիճանաբար ընկղմվում ենք ինքնամոռացության վիհի մեջ: Այնպես դյուրությամբ ու աննկատելի է այսօր մեզանից խլվում մեր հիշողությունը, մեր ինքնությունը, եւ սեփական տանը հաճախ մեզ հյուր ենք զգում, մինչեւ չըմբռնենք մեր փլվող ամրոցի ներսում ինքնապաշտպանական կառույցներ ստեղծելու անհրաժեշտությունը, չզգանք վտանգի լրջությունը:

Այսպես, տարբեր եկեղեցիներում (կրոնական համայնքներում) տարվող քարոզչությունը (երբեմն օտարերկրյա միսիոներների կողմից) այն տպավորությունն է թողնում, կարծես սա համամարդկային քաղաքակրթության հոգեւոր-մշակութային արժեքներին անտեղյակ մի ժողովուրդ է, որտեղ քրիստոնեությունը միայն առաջին քայլերն է անում: 1700-ամյա վաղեմությամբ քրիստոնեությունը պետականորեն առաջիններից մեկն ընդունած երկրի նորօրյա քարոզիչների անհրազեկությունը մեր հոգեւոր արժեքներին ակնհայտ է (եթե դա չի արվում հատուկ միտումով): Շրջանցվում է ինչպես 5-րդ դարի մեր մատենագիրների ստեղծած երկերի գոյությունն ու նշանակությունն՝ իբրեւ քրիստոնեական վարդապետության էության մեկնաբանություններ, այնպես էլ հետագա դարերում մեր եկեղեցու, հոգեւորականության կատարած անուրանալի դերն ազգապահպանման խնդրում: Իրենց շուրջ համախմբելով առավելապես երիտասարդությանը՝ նման քարոզչության հետեւանքով հայ երիտասարդը ոչ միայն անհաղորդ է դառնում ազգային արժեքներին (որոնց հիմքերը պիտի դրվեն կրթօջախներում), այլեւ ամենավտանգավորը՝ անտարբեր: Քարոզչական գործունեություն ծավալած յուրաքանչյուր կազմակերպություն այն համոզմունքն է տարածում, թե Աստծո խոսքի ճշմարիտ քարոզիչը հենց իրենք են: Ազգային եկեղեցին չգիտակցող եւ նրանից օտարված հավատքի մեջ անկայուն մարդիկ հեշտորեն հավատարմագրվում են օտարամուտ այս ու այն կրոնական կազմակերպություններին (կարծես ազգային բնավորություն է դարձել կուսակցությունից կուսակցություն կամ էլ կրոնական մի խմբից մյուսին անցնելը): Իսկ գուցե փոքր ազգերին, այդ թվում եւ մեզ, հաշվի առնելով մեր ազգային որոշ առանձնահատկությունները՝ անցյալի պատմական փորձը, աշխարհատարածքային դիրքը, երկրի քաղաքական-սոցիալական ներկա վիճակը, հարկ է ավելի զգույշ եւ զգոն լինել նման հարցերում:

Գայթակղությունների ցանցում

Սահմանադրությամբ խղճի ազատություն հռչակած մեր երկրում ազատ գործելու հնարավորություն է տրված կրոնական ամենատարբեր խմբավորումների (հիսունականներ, հոգեգալստականներ, շաբաթապահներ, բապտիստներ, մորմոններ, խարիզմատներ եւ այլն), անշուշտ, կրոնի պետական վարչությունում գրանցվելու պայմանով: Նրանք էլ ջանադիր աշխատանք են կատարում՝ տարածելու իրենց գաղափարները, քարոզչություն ծավալում՝ հիմնականում գրականության տարածմամբ, զրույցների միջոցով՝ քաղաքային այգիներում ու փողոցներում անցորդներին համոզելով ընդգրկվել իրենց համայնքներում՝ շատ բարեհամբույր, ընդգծված բարեկրթությամբ ու ջերմությամբ: Նրանցից շատերը («Կյանքի խոսք») ունեն իրենց քարոզատեղերը, լրագրերը, տնային խմբակները, դպրոցները, որտեղ հավաքվածներն ուսանում են աստվածաշնչյան պատվիրանները, կարդում ու մեկնաբանում են Սուրբ գրքից հատվածներ, դրանք զուգորդում-համադրում կյանքի զանազան իրավիճակների հետ՝ տալով յուրաքանչյուրին հուզող պատասխանները: Հիմնականում զրուցում են մարդկանց հետ, պարզ շփումների միջոցով տեղեկանում նրանց հոգսերին, փորձում աջակցել, աղոթում կարիքավորների համար, լավատեսություն հաղորդում նրանց, հուսադրում՝ ստեղծելով ուրախ, պարեցնող մթնոլորտ, հաճախ աշխույժ, տրամադրող երաժշտության ուղեկցությամբ:

Շատ հոգեվերլուծաբանների կարծիքով դարի մարդկության ամենաբնորոշ հիվանդությունը մենակությունն է, որի պատճառը եսակենտրոնացումն է, գթասրտության, կարեկցանքի պակասը, բարոյականության անկումը: Այսօր մեր հասարակության մեջ հետզհետե խորացող անտարբերությունը մարդկանց օտարացնում է միմյանցից: Իսկ դժվարին վիճակներում ավելի քան զգացվում է կարեկցանքի անհրաժեշտությունը: Եվ եթե կան այնպիսիք, որ նյութական ակնկալիքներով են մտնում այս խմբավորումների մեջ, չի կարելի բացառել, որ ոմանք էլ (հիմնականում գործազուրկները) մենակությունից մխիթարություն ու հույս են փնտրում այնտեղ: Իսկ նրանցից շատերը, հոգեւոր մոլորությունների մեջ ընկնելով, դեգերում են մի խմբավորումից մյուսը, որը հաճախ կործանարար հետեւանքներ է ունենում (հոգեկան խանգարումներ, սթրեսներ, երբեմն էլ դժբախտ դեպքեր): Պարբերաբար հաճախող մարդկանց մեջ ձեւավորվում են նոր փոխհարաբերություններ, նոր մտածողություն, աշխարհընկալում՝ փոխելով նրանց կենսակերպը, ազդում սովորույթների վրա, մոռացության տալով հինը (չեն ընդունում թե աշխարհիկ, թե հոգեւոր մեր շատ տոնակատարություններ, արարողություններ): Սրա ցավոտ հետեւանքը մարդկային փոխհարաբերությունների կտրուկ փոփոխություններն են, նախկին հարազատների մեջ աննկատելիորեն սողոսկող սառը օտարացումը: «Ես չեմ ճանաչում նրան իբրեւ քույր, քանի դարձի չի եկել եւ չի դարձել մեր հավատակիցը», այսպես էր խոսում մի հավատացյալ իր հարազատ քրոջ մասին: Մեկը դա կասի քրոջ, մյուսը՝ որդու, մի երրորդը՝ ծնողի, ամուսնու մասին եւ այսպես կգործի օտարացման շղթան՝ ստվարացնելով մեզանում առաջացած ազգային արմատներից կտրված բնակչության շարքերը:

Մարդասիրությամբ, գթասրտությամբ առերեւույթ վարագուրված այս երեւույթը, փաստորեն, սասանելով հավատի մեր հիմնայինները՝ մասնատում, ջլատում է մեզ: Միմյանցից հեռանալ-օտարանալու բազմաթիվ պատճառներին ավելանում է եւս մեկը: «Ինքն իր մեջ բաժանուած ամէն թագաւորութիւն աւերւում է եւ ինքն իր մէջ բաժանուած ամէն տուն կործանւում» (Ղուկաս, ԺԱ, 17-18):

Գուցե այս մասին հարկ է ավելի լրջորեն խորհել:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ

Մինչեւ նոր վարչապետ նշանակելը...

Մեր նորագույն պատմությունը ֆիքսել է 9 վարչապետների գործունեությունը, որոնցից շատերը ստացել են իրենց գործունեությանը հարիր մականուններ: Խոսրով Հարությունյանի վարչապետությունը՝ աքսորական (վարչապետը դեմ արտահայտվեց կառավարության ծրագրին), Բագրատյանի վարչապետության ժամանակահատվածը ժողովուրդը որակեց թալանչիական, Արմեն Դարբինյանինը՝ «արհեստավարժ», Արամ Սարգսյանի՝ կառավարությունը կուսակցություններին նախարարական պորտֆել տալով՝ որակվեց խառը, սիմբիոզ, կոնվենցիոնալ: Այժմ, հայ իրականությունը չունենալով հանդերձ կառավարություն, արդեն ունի եկող վարչապետի եւ նրա թիմակիցների մականունը՝ տեխնոկրատներ: ԶԼՄ-ները լայն քննարկումներ եւ հարցումներ են անցկացնում. ինչպիսի՞ն կուզենայիք տեսնել 10-րդ վարչապետին...

Իմ կարծիքով, ապագա վարչապետը տեխնոկրատ, արհեստավարժ, տնտեսագետ, քաղաքագետ եւ այլ որակումներից բացի, պետք է նախ եւ առաջ ունենա մարդկային կերպին հատուկ մի բնավորության գիծ՝ առաջին հերթին պետք է խիղճ ունենա: Որովհետեւ հայ ժողովուրդը կրեց ու դեռ կրում է դժոխքին յուրահատուկ շատ փորձություններ՝ ցուրտ ու սով, պատերազմ, շրջափակում, տարիներով կուտակված ունեցվածքի կորուստ, «տապալված» խաբված ավանդատուների կարգավիճակ, եղավ մասնակիցն անգրագետ սեփականաշնորհման, ծնելիությունը կրճատվեց, իսկ մահացությունն աճեց, կեղծվեցին ընտրություններ, տեսավ մարդկության պատմության մեջ նմանը չունեցող հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործություն, հույսի կորուստ վաղվա օրվա հանդեպ, արտագաղթ եւ այլն...

Սակայն այս ամենը կրելով, հայ ժողովուրդը վաստակել է արժանապատիվ կյանքով ապրելու իրավունք, քանի որ այսօր հանդես է գալիս միջազգային հանրությանը, որպես կայացած պետություն եւ հաղթանակած ազգ:

Քանի որ պահը միշտ թելադրում է ի՞նչ անել, գտնում եմ, որ հասունացել է պահը, որպեսզի ՀՀ նախագահն այսօր վարչապետ չնշանակի եւ անձամբ ստանձնի կառավարության ղեկավարումը, նամանավանդ որ մեր իրականության մեջ այսօր չկա երկրորդ մարդը, որը լինի այդ տրամաչափի քաղաքական գործիչ եւ տնտեսության մասնագետ, չկա ավելի տեղեկացված անձ, որը պատկերացում ունենա տնտեսության առաջնային ճյուղի կամ ճյուղերի եւ «դրսից» սպասվելիք վերաբերմունքի մասին:

Հարկավոր է արտակարգ դրություն հայտարարել տնտեսության մեջ եւ գնալ մեզ համար ոչ ստանդարտ (իրականում ստանդարտ) մեթոդների կիրառման ճանապարհով՝ տնտեսությունը ճգնաժամից դուրս բերելու համար:

Ապագա կառավարության գործունեությունն էլ ավելի արդյունավետ կլինի, եթե ՀՀ նախագահը ներկայիս կառավարության պատասխանատու նախարարների գործունեությունը դարձնի շրջիկ, տալով 3-4 ամիս ժամանակ, որպեսզի վերջիններս իրենց ներկայացրած տնտեսության ճյուղի, ամեն մի «օբյեկտի» նկատմամբ կազմեն կոնկրետ ծրագիր, իսկ ծրագրերի համախմբումն էլ կբերի տվյալ ճյուղի զարգացման կոնկրետ ծրագիր:

ՀՀ նախագահը բոլոր պատասխանատու նախարարների ծրագրերը համախմբելով էլ կարող է կազմել ՀՀ կառավարության զարգացման ռեալ ծրագիր (այլ ոչ թե մինչ այժմ եղած լոզունգային ծրագրերը), եւ նոր այդ ժամանակ թող նշանակվի վարչապետ, որը կիմանա, թե ինչով պետք է զբաղվի, ինչ տնտեսական քաղաքականություն վարի ցանկացած ճյուղի նկատմամբ:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ
ՌԱԿ փոխատենապետ

Միջազգային

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ ծանոթ հրապարակախոս Հարութ Սասունեանն «Արմինյն միրոր սպեկտեյթր» շաբաթաթերթի իր հերթական սյունակում անդրադառնում է Իսրայելի կրթության նախարար Յոսի Սարիդի հայտարարությանը, որը նա արել է ապրիլի 24-ին ելույթ ունենալով Երուսաղեմի հայ համայնքի առջեւ, եւ որին վերջին համարներում անդրադարձել է «Ազգ»-ը:

ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մեծագույն ցնցումը թուրքերի համար՝ Իսրայելի կրթության նախարարի հայտարարությունը

Թուրքական կառավարությունը պետք է որ ցնցված լիներ տեսնելով Հայոց ցեղասպանության 85-ամյակի հիշատակումներն ու դրանց լուսաբանումներն աշխարհով մեկ, գրում է նա: Ութ տասնամյակ շարունակ թուրքերն իրենց իշխանության հնարավոր եւ անհնարին բոլոր միջոցներով փորձել են ջնջել իրենց սոսկալի արարքի ամոթալի հետքերը: Միայն վերջին շրջանի փորձերից Սասունեանը հիշատակում է 1982-ին կատարվածը, երբ Թուրքիան արգելք է հանդիսացել, որ հայ գիտնականները մասնակցեն Հոլոքոստին եւ Ցեղասպանությանը նվիրված թելավիվյան կոնֆերանսին: Ապա սպառնացել է իսրայելական հեռուստատեսությանը, որ Հայկական ցեղասպանության թեմայով հեռարձակումներ չտրվեն: 1997-ին Թուրքիան մերժել է Եհուդ Տոլեդանոյին ընդունել որպես իր երկրում Իսրայելի դեսպանի, քանի որ այդ անձնավորությունը 15 տարի առաջ մի ռադիոծրագրով անդրադարձել էր Հայոց ցեղասպանությանը:

Բայց ամենամեծ ցնցումը, ինչ խոսք, թուրքերի համար Յոսի Սարիդի հայտարարությունն էր, շարունակում է Սասունեանը, եւ մեջբերում նրա խոսքերը, որը ստորեւ ներկայացնում ենք թարգմանաբար:

«Հայկական համայնքի անդամներ, ձեր հիշատակի օրվա առիթով, երբ հավաքված նշում եք ձեր ցեղասպանության 85-ամյակը, միանում եմ ձեզ որպես մարդ, հրեա, իսրայելցի եւ որպես Իսրայելի պետության կրթության նախարար:

Երկար տարիներ, շատ երկար տարիներ դուք մենակ եք եղել ձեր հիշատակի օրը: Ես գիտակցում եմ ուրիշ իսրայելցիների հետ իմ այստեղ գտնվելու հատուկ նշանակությունը ձեզ համար: Այսօր, գուցե առաջին անգամ, դուք նվազ միայնակ եք զգում ձեզ:

Հայկական հիշատակի օրը պետք է դառնա բոլորիս համար խորհրդածությունների եւ ինքնադիտողական վերլուծությունների օր: Հոգեկանի որոնման օր: Այս օրը մենք հրեաներս, որպես Շոայի (Հոլոքոստի) զոհեր, պետք է պարզենք մեր վերաբերմունքը ուրիշների ցավերի հանդեպ: 1915-ին եւ 1916-ին հայերի դեմ թուրքերի իրագործած կոտորածն արդի ժամանակների ամենասարսափելի գործողություններից մեկն էր: Այդ ժամանակներին Թուրքիայում Ամերիկայի հրեա դեսպան Հենրի Մորգենթաուն այդ կոտորածները նկարագրել է որպես «արդի պատմության ամենամեծ ոճիրը»:

Ամենաշատ ցնցված անձնավորությունը, որն իր հերթին շատերին ցնցեց, Պրահայում ծնված հրեա հեղինակ Ֆրանց Վերֆելն էր իր «Մուսա լեռան 40 օրը» գլուխգործոց վեպով. գիրքը, որը 1933-ին գերմաներեն լույս տեսավ, ցնցեց միլիոնավոր մարդկանց: Այդ ժամանակ Ադոլֆ Հիտլերն էր իշխանության ղեկին: «Մուսա լեռան 40 օրը» կրակների մեջ նետվեց այլ արգելված գործերի հետ: Գիրքը եբրայերեն թարգմանվեց 1934-ին եւ Էրեց Յիզրայելում տպավորեց մեծ թվով երիտասարդների, նրանց թվում նաեւ ինձ: Ինձ եւ իմ հասակակիցների համար «40 օրը» նպաստեց մեր բնավորության կազմավորմանն ու աշխարհընկալման ձեւավորմանը:

Այսօր Իսրայելում քիչ թվով երիտասարդներ են լսել Մուսա լեռան մասին, եւ շատ քչերը գիտեն Հայկական ցեղասպանության մասին: Գիտեմ, թե աշխարհի հայության համար ինչ կարեւորություն ունեն հրեաների կեցվածքն ու հատկապես Իսրայել պետության դիրքորոշումը ձեր ցեղասպանության հանդեպ: Որպես Իսրայել պետության կրթության նախարար անելու եմ կարելին, որպեսզի այդ կոթողային աշխատանքը՝ «Մուսա լեռան 40 օրը», վերստին մատչելի դառնա մեր երեխաներին: Ես անելու եմ ամեն ինչ, որպեսզի իսրայելցի երեխաները սովորեն եւ իմանան Հայոց ցեղասպանության մասին:

Մենք՝ հրեաներս, որպես մահաբեր ատելության գլխավոր զոհեր, կրկնակի պարտավոր ենք զգայուն լինել եւ ճանաչել մյուս զոհերին: Ով անտարբեր է դրա նկատմամբ, ով անտեսում է դա, ով հաշվարկներով է շարժվում կամ ով լուռ է մնում, միշտ էլ նպաստում է ի կատար ածողին եւ ոչ թե զոհին:

Ցանկանում եմ, որ այս վսեմ ուղերձը հասնի մեր ուսանողությանը՝ ընդգրկվելով մեր դպրոցների պատմության նոր ծրագրում, որն այժմ մշակվում է, կուզենայի այնտեղ տեսնել մի առանձին գլուխ՝ նվիրված ցեղասպանությանը, այդ ահավոր, անմարդկային դաժանությանը: Հայկական ցեղասպանությունը պետք է իր արժանի տեղը զբաղեցնի այդ ծրագրում, որը պատշաճն է հատուցում ձեզանից յուրաքանչյուրի անձնական եւ հավաքաբար նաեւ ազգային հիշողությանը, ձեր ազգի բոլոր անդամների հիշողությանը: Սա մեր պարտավորությունն է հանդեպ ձեզ եւ նաեւ հանդեպ մեզ»:

Ըստ Սասունեանի, Իսրայելում եւ Թուրքիայում բոլոր թերթերն, ինչպես նաեւ միջազգային լրատվության, հեռահաղորդակցման այլ միջոցները սփռել են պրն Սարիդի վերոհիշյալ հայտարարությունը: Նա կոչ է անում ամերիկահայ կազմակերպություններին հայտարարության օրինակներ ուղարկել Մ. Նահանգների Կոնգրեսի, Սպիտակ տան եւ ամերիկա-հրեական հաստատությունների ներկայացուցիչներին, եւ այս վերջիններից հատկապես նրանց, ովքեր համագործակցում են Թուրքիայի հետ՝ ժխտելու Հայոց ցեղասպանությունը:

Մեծ Բրիտանիայում վիճարկվում է ապաստանի իրավունքը

Մեծ Բրիտանիայի քաղաքական շրջանակներում վերջերս քննարկման թեմա է դարձել ապաստանի իրավունքի բարդ ու հակասական հարցը: Վարչապետ Տոնի Բլերը մի քանի օր առաջ հանդես եկավ «հալածանքից փախչողներին ապաստանի իրավունք տալու ազնիվ ավանդույթի» պաշտպանությամբ: Բայց իրավիճակը դեռ անորոշ է այն պատճառով, որ Մեծ Բրիտանիայում ապաստան խնդրող անձանց թիվը գերազանցում է Եվրամիության մյուս երկրների համանման ցուցանիշները: Բրիտանական որոշ լրատվամիջոցներ էլ ավելի են խճճում հարցը մատնանշելով երկրում կեղծ փախստականների հայտնվելու առանձին փաստեր:

Լեյբորիստական կուսակցության անցկացրած վերջին հետազոտություններից մեկը վկայում է, որ ներգաղթը բրիտանացիներին մտահոգություն պատճառող երրորդ [illegible] հարցն է առողջապահական եւ [illegible] հոգսերից հետո: Մեծ Բրիտանիայի ներգաղթի ծառայության տվյալներով, վերջին եռամսյակում միջին հաշվով ամեն ամիս ապաստանի 6300 խնդրագիր է ներկայացվել իշխանություններին: Դա 36 տոկոսով շատ է անցյալ տարվա համեմատությամբ: Ի դեպ, դիմումների 81 տոկոսը մերժվում է:

Ներկայումս Մեծ Բրիտանիայում քննարկվող 93365 խնդրագրերի մեջ ամենամեծ բաժինը կազմում են նախկին Հարավսլավիայի հանրապետությունների ու մարզերի բնակիչների դիմումները: «Պուեն» հանդեսի տվյալներով, վերջին 10 տարիներին Մեծ Բրիտանիայի տարածքում անհետ կորել են 126 հազար անօրինական ներգաղթյալներ: Նրանց թիվը հատկապես մեծ է երկրի հարավային շրջաններում:

Բրիտանական փոքր քաղաքների իշխանություններն ի վիճակի չեն ընդունելու ապաստան խնդրող բոլոր անձանց: Այսպես, Հասթինգսի քաղաքագլուխ Ռիչարդ Սթիվենսը ներքին գործերի նախարարներին վերջերս զանգահարեց, որ իր քաղաքը կարող է ընդունել ոչ թե 700, այլ 400 մարդու:

Ընդդիմադիր պահպանողական կուսակցության գործիչները պնդում են, թե լեյբորիստական կառավարությունը չափազանց մեծ թողտվություն է հանդես բերում ներգաղթի հարցում: Կուսակցության աջ թեւին հաճոյանալու նպատակով պահպանողականների առաջնորդ Ուիլյամ Հեյգն առաջարկում է «տարանցման ճամբարներ» ստեղծել անօրինական ներգաղթյալների համար:

Ներկայումս ներքին գործերի նախարար Ջեկ Սթրոուն մի շարք միջոցներ է մշակում անօրինական կամ «վայրի» ներգաղթի դեմն առնելու նպատակով: Իրավասու մարմիններին տրված են հավելյալ լիազորություններ, որոնք թույլ են տալիս կասկածի դեպքում արագացնել գործերի քննության ընթացքը:

Պ. Ջ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանի հարաբերությունները ՆԱՏՕ-ի հետ կսառեցվեն աստիճանաբար

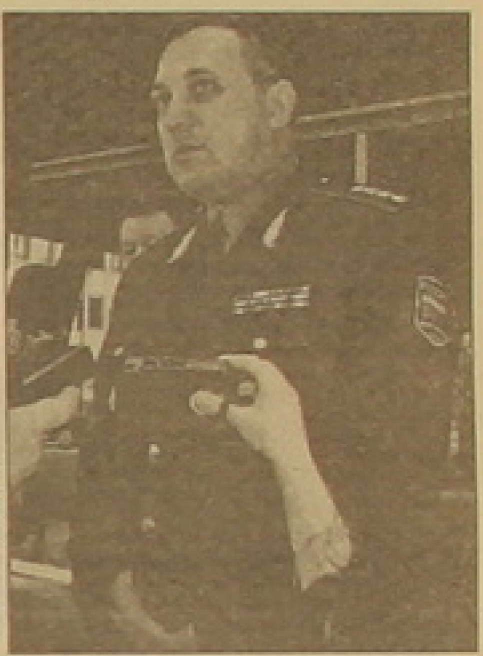

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 11 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: ՌԴ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Անատոլի Կվաշնինը, որը այժմ գտնվում է Բրյուսելում ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում, հայտարարել է, որ Ռուսաստանի եւ Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հարաբերությունները ռազմական պլանում կսառեցվեն աստիճանաբար: Կվաշնինի խոսքերով, Դաշինքի ղեկավարներից մեկը՝ Լինո Վենտուրոնին, հարաբերությունների սառեցման կոչ է արել, սակայն, սառեցումը տեղի կունենա «սառը պատերազմի միջոցով»: Դա Ռուսաստանի զինված ուժերի բարձրաստիճան ներկայացուցչի առաջին շփումն է Դաշինքի ղեկավարության հետ ՆԱՏՕ-ի՝ Հարավսլավիայի դեմ գործողություն սկսելու պահից հետո: Անցյալ տարվա գարնանը հարաբերություններն Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի միջեւ սառեցվել են:

Դատվելու է Սիրիայի նախկին վարչապետը

Աննախադեպ մի քայլով մայիսի 10-ին Սիրիայում իշխող «Բաաս» կուսակցության ղեկավարությունն իր շարքերից վտարել է երկրի նախկին վարչապետ Մահմուդ Զուբիին՝ պահանջելով դատի տալ նրան: Ըստ սիրիական լրատվական գործակալության, Զուբին մեղադրվում է չարաշահումների եւ որոշ վարքագծեր դրսեւորելու մեջ, որոնք հակասում են կուսակցության արժեքներին ու սկզբունքներին եւ համարվում են օրենքի խախտում: Ըստ նույն աղբյուրի, նախկին վարչապետի նման գործելակերպը խոշոր վնասներ է հասցրել կուսակցության, պետության եւ ազգային տնտեսության հեղինակությանը: Մահմուդ Զուբին իբրեւ վարչապետ պաշտոնավարել էր 1987-ից մինչեւ 2000 թ. մարտի 7-ը, երբ իր հրաժարականը ներկայացրեց նախագահ Հաֆեզ Ասադին, որն իր հերթին նոր վարչապետ նշանակեց Մուհամադ Մուսթաֆա Միրոյին: Ըստ BBC-ի թղթակցի, նոր վարչապետ Միրոն տնտեսությունն ազատականացնելու, ներդրումները խրախուսելու եւ անօրինականությունը վերացնելու արագ քայլեր է կատարում: Նույն թղթակիցը կարեւոր փոփոխություններ է ակնկալում «Բաաս» կուսակցության ղեկավարության մեջ՝ դրա 9-րդ համագումարում, որը կայանալու է հունիսի 17-ին:

Ա. Մ.

Ջիբրալթարի խնդիրը մասամբ լուծված է

Ջիբրալթարը համանուն նեղուցի հյուսիսում ընկած փոքրիկ (6,5 քառ. կմ) տարածք է, որը 18-րդ դարի սկզբից Մեծ Բրիտանիայի տիրույթն է: Բայց Իսպանիան վերջնականապես չի հրաժարվել այդ տարածքը հետ ստանալու մտքից: Ջիբրալթարում բրիտանացիներն ունեն

ռազմածովային խարսխակայան եւ օդանավակայան: Փոքրիկ տարածքի համար բրիտանացիների եւ իսպանացիների միջեւ պարբերաբար վեճեր են ծագում, բանակցություններ անցկացվում: Ինն ամիս առաջ սկսված վերջին բանակցություններն օրերս ավարտվեցին համաձայնագրի ստորագրմամբ, որը թույլ կտա գոնե մասնակիորեն լուծել Ջիբրալթարի վարչաքաղաքական պատկանելության խնդիրը:

Իսպանիայի ծայր հարավում գտնվող գաճաճ միջնատարածքը, որը բրիտանական վերջին գաղութն է Եվրոպայում, բավական մեծ խոչընդոտ էր դարձել Եվրամիության գործունեության մեջ: Այդ տարածքը պահանջող Իսպանիան վետո էր դրել միության մի շարք բանաձեւերի վրա: Այժմ այդ խոչընդոտը գրեթե վերացած է:

Իսպանա-բրիտանական նոր համաձայնագրով Մեծ Բրիտանիան Եվրամիության 15 երկրների մեջ դառնում է Ջիբրալթարի իրավատեր պետությունը: Փաստորեն Լոնդոնը վերահաստատում է իր գերիշխանությունն այդ տարածքում: Դա չարյաց փոքրագույնն է իսպանացիների համար, որոնք հրաժարվում են ճանաչել Ջիբրալթարի տեղական իշխանություններին: Համաձայնագիրն ըստ երեւույթին կդյուրացնի Իսպանիայի պայքարը հարկային դրախտ դարձած Ջիբրալթարի դեմ:

Մադրիդում հույս ունեն մի օր ստանալ Ջիբրալթարի տարածքը, որը Մեծ Բրիտանիային անցավ 1713 թ. Ուտրեխտի պայմանագրով: Վեճերի տեղիք է տալիս նաեւ Ջիբրալթարի օդանավակայանը, որը կառուցվել է պայմանագրում չնշված հողատարածքում: Այնտեղից թռչող օդանավերը դարձյալ չեն կարողանա վայրէջք կատարել Իսպանիայի տարածքում:

Այնուամենայնիվ համաձայնագիրը որոշ չափով կդյուրացնի Ջիբրալթարի 30 հազար բնակիչների կյանքը, որոնց ինքնության վկայականների վրա այսուհետեւ կլինի «Միացյալ թագավորություն» նշումը: Այնպես որ, իսպանացի մաքսավորներն ստիպված կլինեն ավելի մեղմ ստուգումներ անցկացնել սահմանային անցակետում:

Պ. Ե.

Մշակույթ

Կինոյի իշխանություն

1895 թ. դեկտեմբերի 28-ին փարիզյան «Գրան կաֆե»-ում Լուի եւ Օգյուստ Լյումիեր եղբայրներն առաջին անգամ հասարակությանը ցուցադրեցին իրենց հայտնագործությունը՝ շարժական նկարը:

Մի ուրիշ ֆրանսիացի՝ ժորժ Մելյեսը, նոր հայտնագործությունը վերածեց երեւույթի՝ ստեղծելով պատմության մեջ առաջին կինոստուդիան եւ ըստ էության դարձավ առաջին կինոռեժիսորը:

Ֆրանսիական կինոընկերություններ «Պատե»-ն եւ «Գոմոն»-ը, որոնք սկսեցին էկոնիկական կինոնկարների մասսայական արտադրությունը՝ քավարարում էր համարյա թե ամբողջ աշխարհի հանդիսատեսի սպասելիքները: «Պատե»-ն առաջինն էր (1907 թ.), որ սկսեց վարձով տալ ֆիլմը եւ ոչ թե վաճառել՝ հիմնելով կինոպրոկատը:

1908 թ. ստեղծված «Ֆիլմ դ'Ար» ստուդիան առաջին անգամ անդրադարձավ «մշակութային հասարակայնությանը» եւ սկսեց հավակնել ավանդական արվեստների շարքին: 1910 թ. բեմին իր ամենածաղկուն աստիճանին է հասնում կոմիկական կինոն, որը Մաքս Լինդեր դերասանին դարձնում է կինոյի առաջին համաշխարհային աստղը:

Մայիսը կինոյի ժամանակ է: Դեռ նոր են ավարտվել «Օսկարի» կինոփառատոնի վերջին ուրախություններն ու հիասթափությունները, երբ մայիսի 10-ին ֆրանսիական Լազուրե ափում՝ Կաննում մի ուրիշ կինոփառատոնի սկզբի կոչնակները հնչեցին: Հայաստանում նույնպես կինոյի օրեր են՝ եվրոպական ֆիլմերի փառատոն է անցկացվում: Այսօրվա մշակութային մեր նյութերը կինոյի մասին են:

Ավելի սենտիմենտալ ենք դառնո՞ւմ

Կաննում սկսվեց միջազգային 53-րդ կինոփառատոնը

Կաննում բացվեց աշխարհի ամենահեղինակավոր կինոփառատոներից մեկը. 53-րդ անգամ աշխարհի լավագույն ֆիլմերը ներկայացվում են խստապահանջ ժյուրիի դատին: Հերթականը հատկանշական է մի բանով, որ կինոյի աշխարհի հեղինակությունների հետ այս անգամ Լազուրե ափին է գտնվում Ֆրանսիայի վարչապետ Լեոնել Ժոսպենը: Վերջին անգամ կինոյի համաշխարհային այս ֆորումին երեք տարի առաջ 1997-ին, հոբելյանական 50-րդ փառատոնին մասնակցել էր Ֆրանսիայի նախագահ ժակ Շիրակը: Այս այցն անակնկալ էր նաեւ փառատոնի կազմակերպիչների համար: Իսկ ահա կինոյի այնպիսի «աստղերի», ինչպիսիք են ժերար Դըպարդիեն, Լյուկ Բեսոնի, Քրիստոֆերի Թոմասի (նրանք ժյուրիի անդամներ են), ինչպես նաեւ աշխարհահռչակ թոփ-մոդել Կլաուդիա Շիֆերի, արտիստուհի Էնդի Մագդաուի ներկայությունը միայն հաճելի պահեր պարգեւեց Կաննի աստիճանահարթակի մոտ հավաքված բազմահազար մարդկանց:

Պաշտոնական արարողությունից անմիջապես հետո ցուցադրվեց ֆրանսիացի ռեժիսոր Ռոլան ժոսսեի «Հյուրանոց» ֆիլմը, որում ժերար Դըպարդիեն հանդես է գալիս Լյուդովիկոս 14-րդի ժամանակների խոհարարի դերում: Անշուշտ, այս ամենը կարեւոր համեմունքներ են աշխարհահռչակ կինոփառատոնի համար: Սակայն բուն կինոփառատոնն առավել կարեւոր է: Այն առաջին հերթին հետաքրքրական է նրանով, որ ներկայացված չեն իտալական եւ իսպանական կինոն: Ինչո՞ւ: Այս հարցին պատասխանում է ֆիլմերի ընտրության ուղղվածությունը. հոգեբանական, փիլիսոփայական կինոն իր տեղը զիջել է տեսարանային ստեղծագործություններին, որոնցում աչքի է ընկնում շեշտադրությունը: Կինոքննադատների նախնական եզրակացությամբ կինոփառատոնի գլխավոր մրցանակին հավակնում են ժուլիեն Բինոշի «Գաղտնի նշանաբառ (կոդ)», «Օ՜, իմ եղբայր, ինչո՞ւմ է քո արվեստը» (գլխավոր դերում՝ Ջորջ Կլունի) եւ դանիական «Երազում պարողը» (ռեժ.՝ Լանս ֆոն Տրիեր, գլխավոր դերում՝ Քաթրին Դընյով) ֆիլմերը:

Եվ այսպես, Կաննի 53-րդ կինոփառատոնում հավանաբար իշխի մելոդրաման: Սպասենք:

Աստծո նշա՞ն, թե՞ սատանայական խաբան

«Ստիգմատներ» ֆիլմը ցուցադրվելու է Կաննում

Վերջերս ամերիկյան, անգլիական եւ ֆրանսիական կինոթատրոններում մեծ հաջողությամբ ցուցադրվեց «Ստիգմատներ» ֆիլմը, որում գլխավոր հերոսուհու դերը մեծ հաջողությամբ կատարած Պատրիցիա Արկետն անմիջապես հրավերներ ստացավ նոր ֆիլմերում նկարահանվելու համար: Կինոնկարում գերբնական կատարումները միահյուսվում են փաստագրությանը: Այստեղ նկարահանվել է Ջորջ Բոնջովանին, մեր օրերում ապրող իրական մի մարդ, որի մարմնի վրա (ճակատին եւ ձախ կրծքի վրա) անվերջ արյունահոսող վերքերը հիշեցնում են մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի վերքերը:

Ո՞րն է այս երեւույթի պատճառը:

Տերը դիմացավ եւ մեզ պատվիրեց դիմանալ

Մի քանի հարյուրամյակ որոշ քրիստոնյաների մարմնի վրա երեւում են արյունոտ վերքեր, որոնք հիշեցնում են Գողգոթայում Հիսուս Քրիստոսի ստացած վերքերը. ձեռքերի ափերի վրա կամ ոտնաթաթերին երեւացող անցքեր (որոնք նմանվում են մեխից բացված անցքերի), ճակատի վրա ջանկռվածքներ (փշե պսակի մասին հիշեցում), մեջքի վրա արյունահոսող վերքեր (ծիպոտահարության հետքերը): Ստիգմաների հայտնությունը («ստիգմատ» հունարենից թարգմանվում է վերք, սպիական հետք) մինչեւ օրս գիտական հստակ բացատրություն չի ստացել: Որոշ փորձագետներ հավաստում են, որ դրանք Աստծո նշաններ են, մի ուրիշ մասը նարծում է՝ սատանայի դաջվածք:

Պաշտոնապես ստիգմատների առաջին կրողը Ֆրանցիսկոս Ասիզացին է համարվում: Ինչպես հավաստում է լեգենդը, 1224 թ. Սուրբ խաչի կանգնեցման տոնակատարության ժամանակ, Ֆրանցիսկոսին երեւացել է հրեշտակը եւ լույսի հինգ ճառագայթներով ստիգմատներ է թողել Քրիստոսի ուսմունքի հետեւորդի ոտքերին ու ձեռքերին: Կա նաեւ ավելի վաղ հիշատակություն. Պողոս առաքյալն իր թղթերից մեկում գրում է, որ Քրիստոսի մահվանից հետո իր մարմնի վրա նույն վերքերն են առաջացել, ինչ Հիսուսի մարմնին: Վերջին հաշվով կարեւոր չէ, թե ով է եղել առաջին ստիգմատիկը: Կարեւոր է հասկանալ, թե ինչու են այդպիսի վերքեր առաջանում մարդու մարմնի վրա: Դժբախտաբար մինչեւ օրս պարզվել է մի բան. ստիգմատներ առաջանում են սկսած 12-րդ դարից այն մարդկանց մարմնի վրա, ովքեր մոլի հավատացյալներ են: Եվ դա իբր շարունակվում է մինչեւ օրս (վերջին հայտնի դեպքն արձանագրվել է 1991 թ.):

19-րդ դարում ֆրանսիացի բժիշկ Ամբեր-Գուրբեն նկարագրել է ստիգմատիզմի 300 դեպք: Բայց, ավաղ, այդ դեպքերից շատերն այժմ անստույգ են ճանաչվել: Ամբեր-Գուրբեն ֆանատիկ կաթոլիկ էր եւ շատ բան հնարում էր: Այժմ էլ շատ պատմությունների իսկությունը կասկած է հարուցում: Ստիգմաների կրողների մեծ մասը կաթոլիկներ են: Բայց եթե նախկինում այդ նշանները հայտնվում էին հիմնականում միջերկրածովյան երկրների, հատկապես Իտալիայի բնակիչների մոտ, ապա այժմ թվարկվում են նաեւ ճապոնացիների, ամերիկացիների, կորեացիների անուններ: Օրինակ, 1972 թ. այդպիսի նշաններ երեւացին տասնամյա սեւամորթ աղջկա՝ Կալիֆոռնիայի բնակչուհի Քլորես Ռոբերտսոնի մարմնի վրա: Աղջիկը բողոքական եկեղեցու հետեւորդ է, ընդ որում՝ աֆրիկյան ծագումով ամերիկուհի:

Հեստմնությունը վարում է Վատիկանը

Պաշտոնական Վատիկանը զգուշությամբ է վերաբերում ստիգմատների հայտնությունների փաստերին: Եվ մինչեւ վերջնական եզրակացության հանգելը Հռոմի պապի կողմից նշանակված կրոնավորները եւ բժիշկ-փորձագետներն ուսումնասիրում են ամեն մի մանրուք: Սովորաբար այդ ուսումնասիրությունները շատ երկար են տեւում, անգամ ստիգմատիկի մահվանից 100 տարի շարունակ:

Մեր ժամանակների ամենահայտնի մարդը, որն իր մարմնի վրա ունի Քրիստոսի վերքերի հետքերը, իտալական Ֆոջա քաղաքի մոտակայքում գտնվող Սուրբ Ջովանի ռոտոնդոյի վանքի ճգնավոր կապուցին Պիոն է: Ստիգմաները նրա մարմնի վրա սկսեցին երեւալ Սուրբ Ֆրանցիսկոս Ասիզացու օրը: 1915 թ. սեպտեմբերի 20-ին սովորականի նման Պիոն աղոթում էր իր խցում, երբ սուր ցավ զգաց ձեռքերի վրա, ուր եւ երեւացին վերքերի հետքերը: Մի քանի տարի անց ճգնավորի վրա նոր վերքեր առաջացան: Դրանք ամենըդհաս արյունահոսում էին՝ անասելի ցավ պատճառելով Պիոյին: Ինչպես վկայում են ականատեսները, նա սովորեց բուժել ծանր հիվանդներին: Նրա կենդանության ժամանակ ճգնավորին շատերը համարում էին Աստծո ընտրյալ, իսկ նրա մահվանից հետո, 1968 թ. կաթոլիկ եկեղեցում մի հոսանք առաջացավ, որը հայ Պիոյին սուրբ հռչակեց, առանց սպասելու Վատիկանի հետաքննությունների ավարտին:

Հիվանդության պատմությունից

Հետաքրքրական է, որ ստիգմատիկների մեծ մասը չի հիշում, թե երբ եւ ինչպիսի հանգամանքներում են իր մարմնի վրա երեւացել վերքերի նշանները: Ավելին, ստիգմատիկները ոչ մի բուժումների չեն դիմում: Այսպես, իտալացի բժիշկ Մարկո Մարնելին երկար ժամանակ անհույս փորձում էր բժշկել իր հաճախորդներից մեկի՝ Լո Բյանկոյի վերքերը: Բայց, ավաղ, բուժված վերքերը կրկին հայտնվում էին նույն տեղում: Ընդ որում այն ժամանակ, երբ վերքերը նորանում էին, Լո Բյանկոն տրանսի մեջ էր ընկնում, նրան տեսիլք էր երեւում՝ խոզանակներ եւ խաչ: Ի դեպ, հայր Պիոն էլ էր նման վիճակի մեջ ընկնում, բայց, ի տարբերություն Լոյի, պարզեն ինքն իրեն էր տեսնում: Իսկ ամերիկուհի Էթել Չաթմենը հիվանդանոցում, անգիտակից վիճակում տեսնում էր սեփական խաչելության տեսարանը: Արթնանալով, էթելն իր ափերին տեսնում էր... գուշակեք ինչ...

Ծշմարտությունն ինչ-որ տեղ մոտերքում է

Եկեղեցին գտնում է, որ ստիգմատները հրաշագործ զորություն ունեն: Սակայն, փորձագետների կարծիքով, ստիգմատները կրողների մեծամասնությունն այդ զորությունը չունի: Ամեն ինչ բացատրվում է նրանց հիվանդ երեւակայությամբ: Զղաձգության հստակ արտահայտված հատկություններով, ծայրահեղ գործ ինքնագնահատմամբ, սեփական անձի նկատմամբ ատելությունն ունենալով, ինքնախոշտանգման հակված մարդիկ իրենք են իրենց լուրջ վերքեր հասցնում: Դա եկեղեցին գնահատում է որպես ծայրահեղ զոռոզամտություն, որն, իհարկե, թելադրվում է սատանայի կողմից: Լինում են նաեւ դեպքեր, որ, այսպես կոչված, որոշ «ստեգմատիկներ» (ինչպիսին է, ասենք, իտալացի Ջորջո Բոնջովանին) իրենց մարմնի վրա հայտնված վերքերը բացատրում են այլմոլորակայինների հետ կապով: Բայց այդպիսի մարդիկ հետաքրքրություն են ներկայացնում լոկ հոգեբույժների համար:

Պատրաստեց
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆԸ

«ԱՍՏՂԵՐԻ» ԿՅԱՆՔԻՑ

Հյուսթոնը քեմ է վերադառնում

Ապրիլի 17-ին Arista Records ձայնագրման ֆիրմայի 25-րդ տարեդարձին նվիրված համերգին պոպ դիվա Ուիթնի Հյուսթոնը ուժերի գերլարմամբ հաղթահարեց իր 6 հիթերից կազմված 20 րոպեանոց երգաշարի կատարումը: Ինչպես միշտ փայլուն արտաքինով եւ գեղեցիկ ժպիտով երգչուհին շատ անհոգ էր թվում, չնայած ընդամենը մի քանի շաբաթ առաջ նա չէր ներկայացել Օսկարների մրցանակաբաշխությանը՝ պատճառաբանելով, որ կոկորդի հետ կապված պրոբլեմներ ունի: Եվ դա առաջին դեպքը չէր, որ տեղիք է տալիս Հյուսթոնի առողջության եւ կարիերայի մասին ամենատարբեր ասեկոսեների. "Jane" ամսագրում տպագրված հոդվածը պատմում էր այն մասին, թե ինչպես են անվտանգության ծառայողները Հավայան օդանավակայանում երգչուհու պայուսակում մարիխուանա հայտնաբերել:

36-ամյա աստղը ողջ ներկայացման ընթացքում ձեռքում թաշկինակ էր պահում՝ երբեմն սրբելով դեմքն ու կրծքավանդակը: Ժամանակ առ ժամանակ նկատելի էր դառնում երգչուհու պայքարը իր ձայնի հետ. տեղ-տեղ նա պարզապես արտասանում էր բառերը, իսկ "I will always love you" երգի ընթացքում, գագաթնակետից անմիջապես առաջ նա կանգ առավ եւ խնդրեց իր ամուսնուն՝ Բոբի Բրաունին, իրեն մի բաժակ ջուր բերել: Ամուսինն, իհարկե, կատարեց նրա խնդրանքը՝ քաջալերելով կնոջն իր համբույրով, որից հետո երգչուհին ավարտեց երգը: Իսկ "My love is your love" վերջին երգը կատարելիս նրան միացան եւ Բոբին, եւ Դեբորա Քոքսը, Մոնիկան, Էյնջի Ստոունը եւ Ֆեյթ Էվանսը: «Աստված օրհնի ձեզ, ես ձեզ սիրում եմ», եւ բառերով Ուիթնին լքեց բեմը՝ հոտնկայս ծափահարությունների ներքո: Ծափահարում էին նաեւ Հյուսթոնի գործընկերները՝ Կառլոս Սանտանան, Փեթի Սմիթը եւ Arista Records-ի տնօրեն Քլայվ Դեյվիսը: Վերջինս հարցազրույցի ժամանակ հերքեց "Newsweek"-ում տպագրված լուրը, ըստ որի ինքը դիմել էր Հյուսթոնի ընտանիքին՝ թմրամոլության դեմ պայքարելու առաջարկով: «Երգչուհուն ոչ մի պաշտոնական մեղադրանք չի ներկայացվել, այդ ամենն անհիմն լուրեր են: Նա թմրամոլության պրոբլեմ չունի եւ այսօր մենք համոզվեցինք դրանում: Մնում է նրան սատար կանգնել կոկորդի պրոբլեմը լուծելիս»: Գրեթե նույն բառերով են արտահայտվել նաեւ Հյուսթոնի զարմուհին՝ Դիոն Ուորվիկը, Դեբորա Քոքսը եւ Նեթլի Քոուլը:

ԱՐԹՈՒՐ ՕՀԱՆՅԱՆ,
ԶԱՐԻՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Մայիսի 12

- 1921 թ. ծնվել է կոմպոզիտոր եւ մանկավարժ Էդուարդ Միրզոյանը:
- 1871 թ. մահացել է ֆրանսիացի կոմպոզիտոր Ֆրանսուա Օբերը:
- 1884 թ. մահացել է չեխ կոմպոզիտոր եւ ջութակահար Բեդրժիխ Սմետանան:
- 1933 թ. ծնվել է ռուս նշանավոր բանաստեղծ Անդրեյ Վոզնեսենսկին:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Մարերի ամսվա Անի օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Մարզական

ՍՈՒՍԵՐԱՄԱՐՏ

Օլիմպիադայի ընտրական մրցաշար Երեւանում

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին մարզական խոշոր իրադարձություն տեղի կունենա մեզանում. եվրոպայի շատ երկրների սուսերամարտիկներ «Դինամո» մարզադահլիճում կմտնեն պայքարի մեջ:

Սպորտվարչությունում երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում սպորտվարչության պետ, սուսերամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Արմեն Գրիգորյանը պատմեց առաջիկա մրցումների մասին: Նա ասաց, որ խոցասուսեր զենքաձեից անցկացվող մրցումներում մարզիկ-մարզուհիները պայքար կմղեն Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի երկուական ուղեգրերի համար: Դա մայիսի 14-ին: Իսկ նախորդ օրը կանցկացվի միջազգային մրցաշար, որին ավելի մեծ թվով սուսերամարտիկներ կմասնակցեն: Պրն Գրիգորյանը նշեց, որ ընտրական մրցաշարն իրենց մոտ անցկացնելու ցանկություն էին հայտնել նաեւ Անգլիայի ու Սլովակիայի ներկայացուցիչները, եւ նույնիսկ հարցը համարյա լուծվել էր Սլովակիայի մայրաքաղաք Բրատիսլավայի օգտին, բայց մեր պատվիրակությունը կարողացավ Լոզանում անցկացված մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի նիստում տարհամոզել ղեկավարներին. մրցավայր ընտրվեց Երեւանը (մեր կողմից ավելացնենք, որ մեծ դեր խաղացին հայկական սպորտի ղեկավարների, մասնավորապես՝ սուսերամարտի ղեկավարների անձնական ծանոթությունները ու հեղինակությունը. չէ՞ որ Արմեն Գրիգորյանն անցյալում հայտնի մարզիկ էր, հաղթել կամ մրցանակակիր է դարձել միութենական ու միջազգային բազմաթիվ մրցումներում):

Երեկվա տվյալներով օլիմպիադայի ընտրական մրցաշարին մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 23 երկրներ՝ Անգլիան, Իռլանդիան, Նորվեգիան, Իսլանդիան, Ֆինլանդիան, Շվեյցարիան, Բելգիան, Դանիան, Իտալիան, Պորտուգալիան, Իսրայելը, Հարավսլավիան, Խորվաթիան, Չեխիան, Ռումինիան, Լեհաստանը, Բուլղարիան, Լատվիան, Էստոնիան, Ուկրաինան, Բելառուսը, Վրաստանը եւ Հայաստանը: Այսօր հայտերը ներկայացնելու վերջին օրն է, եւ չի բացառվում, որ մասնակիցների թիվը կավելանա: Ընդ որում, շաբաթ օրն անցկացվելիք միջազգային մրցումներին կմասնակցեն նաեւ ոչ եվրոպական երկրների ներկայացուցիչներ: Մասնավորապես, հայտնի է դարձել, որ մրցասպարեզ կմտնեն Իրանի մարզիկները:

Ընտրական մրցումների մասնակից մարզիկներն ու մարզուհիները նախ կմրցեն խմբերում: Այստեղ հաջող հանդես եկած 16-ական մասնակիցներ այնուհետեւ պայքարը կշարունակեն օլիմպիական մրցակարգով (պարտվողը դուրս է մնում պայքարից): Եվ տղամարդկանց, եւ կանանց մրցումների եզրափակիչ մտած մասնակիցներն իրավունք կստանան հանդես գալու Սիդնեյի խաղերում:

Հայաստանից ընտրական մրցումներին կմասնակցեն Սամվել Գրիգորյանն ու Օլգա Զանփոլադյանը: Հաջողություն ցանկանք նրանց:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Ինչպիսի՞ կլինի Տամպերեի ռինգը

Վաղը Ֆինլանդիայի Տամպերե քաղաքում կմեկնարկի բռնցքամարտի եվրոպայի հերթական առաջնությունը:

Այս մարզական ստուգատեսին Հայաստանը կներկայացնեն վանաձորցի Վախթանգ Դարչինյանը (51 կգ քաշային կարգ), երեւանցիներ Արամ Ռամազյանը (54 կգ), Արտյոմ Սիմոնյանը (57 կգ), Արթուր Գեւորգյանը (60 կգ), աբովյանցի Գագիկ Անտոնյանը (71 կգ), գյումրեցի Բագրատ Օհանյանը (91 կգ-ից բարձր):

Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչն է Իսրայել Հակոբկոխյանը, մարզիչը՝ Ալբերտ Նիկոլյանը: Մեր պատվիրակության ղեկավարն է ԱԻԲԱ-ի բարձրագույն կարգի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը: Ավելացնենք, որ Տամպերեի մենամարտերը կպատարկի նաեւ մեր փորձառու մասնագետներից մեկը՝ միջազգային կարգի մրցավար Ֆեդյա Ալեքսանյանը:

Եվրոպայի առաջնությունը Սիդնեյի օլիմպիական խաղերին նախորդող կարեւոր մրցաշար է: Տամպերեում իրենց պատրաստականությունը կստուգեն մեր երեք «օլիմպիոնիկները»՝ Դարչինյանը, Ռամազյանն ու Գեւորգյանը:

Աշխարհամասի չեմպիոնները հայտնի կդառնան մայիսի 21-ին:

ՍԱՄԲՈ

Ոսկե եւ բրոնզե մեդալներ

Մադրիդում անցկացված եվրոպայի առաջնությունից մեդալներով վերադարձան մեր երկու սամբիստուհիները՝ երեւանցիներ Քրիստինե Նաջարյանն ու Զոյա Խաչատրյանը: 56 կգ քաշային կարգում հանդես եկած Նաջարյանը հաղթեց իր բոլոր մրցակցուհիներին ու նվաճեց աշխարհամասի չեմպիոնուհու կոչումը: Խաչատրյանը (64 կգ) միայն մեկ պարտություն կրեց եւ դարձավ առաջնության երրորդ մրցանակակիր:

Ցավոք, եվրոպայի առաջնությունում, ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, մեր հանրապետությունն այլ մասնակիցներ չուներ:

ՇԱԽՄԱՏ

Երեք են մնացել ...

6 տուր է խաղացվել «Նյու Յորք օփեն» ավանդական մրցաշարում: Աղյուսակը միանձնյա գլխավորում է բրազիլացի գրոսմայստեր Ռաֆայել Լեյտաոն, որը 5,5 միավոր է վաստակել:

Մրցաշարի 200 մասնակիցների թվում են նաեւ Հայաստանի 4 ներկայացուցիչներ: Առայժմ նրանցից առավել բարձր արդյունք ունի միջազգային վարպետ Դավիթ Կարաբորոսյանը՝ 4,5 միավոր: Գրոսմայստեր Արտաշես Մինասյանը, միջազգային վարպետներ Նորայր Քալանթարյանն ու Անդրանիկ Մաթիկոզյանը վաստակել են 4-ական միավոր: Ընթերցողներին հիշեցնենք, որ Արտաշես Մինասյանը երկու տարի առաջ անցկացված նախորդ մրցաշարի հաղթողն է: Այս մրցումների ավարտից երեք տուր առաջ նա առաջատարից ետ է մնում 1,5 միավորով, ինչը դժվարացնում է մրցանակային տեղի համար պայքարը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մրցանակը կուղեւորվի Իսպանիա

Որոշվեց Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ խաղի նաեւ երկրորդ մասնակիցը: Իսպանական երկու թիմերի «Բարսելոնի» եւ «Վալենսիայի» մրցապայքարը հաջողություն բերեց վերջինիս:

Մեկ շաբաթ առաջ կայացած կիսաեզրափակիչ առաջին խաղում, երբ «Վալենսիան» 4-1 հաշվով պարտության մատնեց իր ահեղ մրցակցին, պարզ դարձավ, որ կատալոնցիների համար շատ դժվար է լինելու: Եվ իրոք, «Նոու Կամպ» մարզադաշտում անցկացված պատասխան խաղում «Բարսելոնի» ֆուտբոլիստները թեեւ շատ ջանացին հաղթել խոշոր հաշվով, դա նրանց չհաջողվեց: Նրանք կարողացան առավելության հասնել միայն 2-1 հաշվով, ինչը բավարար չէր ընդհանուր հաջողության համար:

Պայքարի լարվածությունն իր դրոշմն էր թողել երկու թիմերի ֆուտբոլիստների գործողությունների վրա: Այդ էր պատճառը, որ մի շարք գոլային հնարավորությունները չհասցվեցին իրենց տրամաբանական ավարտին: Առաջին խաղակեսում հաշիվը չբացվեց: Հանդիպման երկրորդ կեսն ավելի ակտիվ սկսեցին հյուրերը, որոնք էլ շուտով գոլ խփեցին: «Վալենսիայի» գրոհը դիպուկ հարվածով եզրափակեց թիմի ավագ Գաիսկո Մենդիետան: Դրանից հետո նախաձեռնությանը լիովին տիրեցին բարսելոնցիները, որոնք կարողացան երկու անգամ գրավել հյուրերի դարպասը եւ հաղթանակ տանել: Երկու դեպքում էլ աչքի ընկան «Բարսելոնի» հոլանդացի լեգեոնականները: Նախ Ֆրանկ դե Բուրը հավասարեցրեց հաշիվը, ապա վերջին րոպեին Ֆիլիպ Կոկուն խփեց հաղթական գոլը:

Գնդակի համար պայքար են մղում Ռիվալդոն եւ Միրոսլավ Ջուկիչը:

Այսպիսով, եվրոպայի ակումբային թիմերի ամենահեղինակավոր մրցումների՝ Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչում կհանդիպեն իսպանական երկու թիմեր՝ «Ռեալը» եւ «Վալենսիան»: Ու եթե Մադրիդի «Ռեալը» աշխարհամասի ամենատիտղոսավոր թիմն է, ապա «Վալենսիան» առաջին անգամ է եվրագավաթի խաղարկության եզրափակիչ մտնում:

Հիշեցնենք, որ վճռական հանդիպումը տեղի կունենա Փարիզի մերձակա Սեն Դենիի «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում, մայիսի 24-ին:

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

Չեմպիոնի հաղթանակը

Բարսելոնի «Կատալունիա» մրցարշավարանում անցկացվեց «Ֆորմուլա–1» դասի ավտոմեքենաներով մրցավազքերի աշխարհի առաջնության հերթական՝ 5-րդ փուլը:

«Իսպանիայի մեծ մրցանակի» խաղարկության հաղթող դարձավ աշխարհի չեմպիոն, ֆինն Միկա Հակինենը («Մակլարեն-Մերսեդես»): Նա սուր պայքարում կարողացավ առաջինն ավարտել 307,196 կմ երկարություն ունեցող մրցատարածությունը: Երկրորդ տեղը գրավեց Հակինենի թիմակից Դեյվիդ Կուլտհարդը: Շոտլանդացի մրցարշավորդը, որը մեկ շաբաթ առաջ քիչ էր մնացել զոհվեր ավիավթարից, ապացուցեց, որ աչքի հոգեբանական բարդությունները հաղթահարել է: Երրորդ մրցանակակիր դարձավ բրազիլացի Ռուբենս Բարիկելլոն («Ֆերարի»):

Ինչ վերաբերում է մրցումների առաջատար, գերմանացի Միխայել Շումախերին («Ֆերարի»), ապա նա այս անգամ գրավեց 5-րդ տեղը, իրենից առաջ թողնելով նաեւ իր եղբորը՝ Ռալֆին («Ուիլյամս»): Բայց «Կատալունիայի» փուլից հետո էլ Միխայել Շումախերը շարունակում է վստահորեն գլխավորել առաջնությունը: Նա 36 միավոր ունի: Նրանից բացի առաջին հնգյակում տեղեր են գրավում Միկա Հակինենը (22 միավոր), Դեյվիդ Կուլտհարդը (20), Ռուբենս Բարիկելլոն (13) եւ Ռալֆ Շումախերը (12):

Միկա Հակինեն

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ֆլամենկո: 2. Արմեն: 3. Անդեզիտ: 4. Ուկրաինա: 5. Օրուել: 6. Արշակունի: 10. Սուսերամարտ: 11. Ֆիլիպիններ: 15. Ճատրակ: 16. Հարբուխ: 20. Լիսիցյան: 22. Աֆրիկյան: 23. Բալախնա: 24. Կարլեյլ: 28. Հիդրա: 29. Դիանա:

Հորիզոնական

7. Էլեկտրոն: 8. Կորնքարդ: 9. Բեկեներաուեր: 12. Կնգուղ: 13. Տիչինա: 14. Սինուս: 17. «Խորեդան»: 18. Մալինին: 19. Ալեմշահ: 21. Լուսնյակ: 25. Ասորի: 26. Օարկաս: 27. Հենրի: 30. Ֆիլադելֆիա: 32. Խառնարան: 35. Յանիկյան:

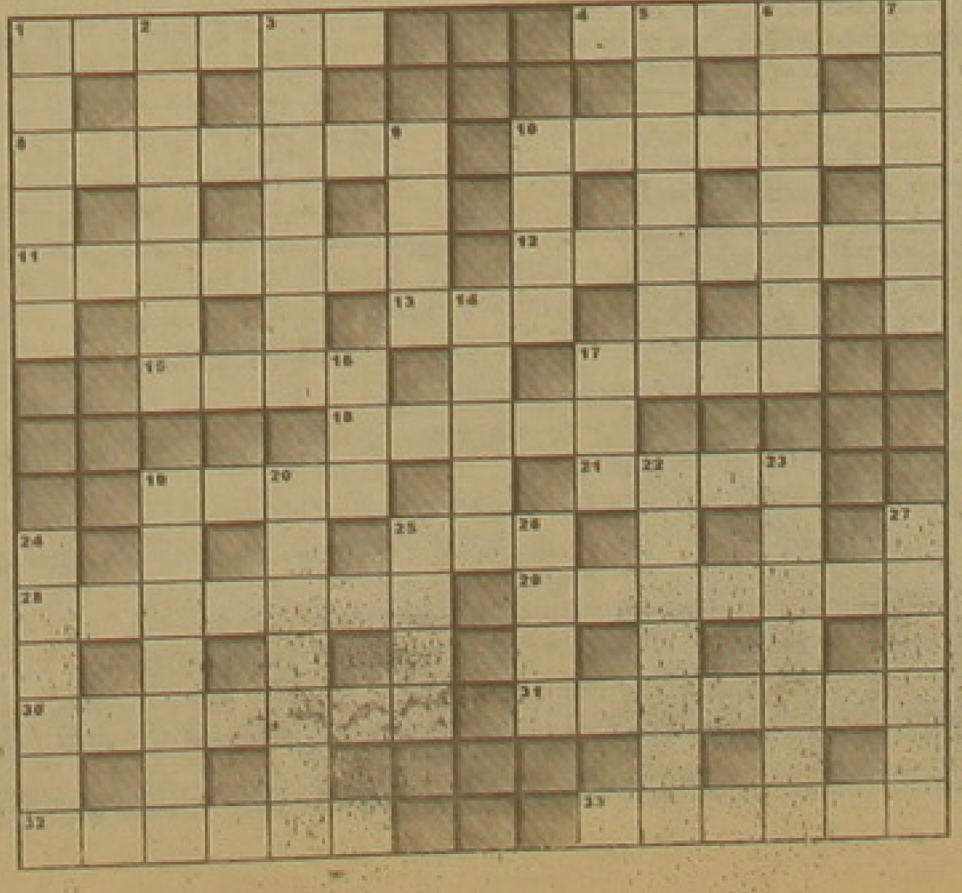

Հորիզոնական

1. Հռոմեացիներն այդ երկիրը կոչում էին «մառախլապատ Ալբիոն»: 4. «Պահապան» չար աչքից: 8. Քարավանին «մշտապես սպառնացող գործողություն»: 10. Հայերեն առաջին պարբերականը, որը լույս տեսավ Մադրասում: 11. «Բազմավերջույթ» բանաքածուկ: 12. Այդ խոտի տերեւներով մարդիկ «սիրեմ-սիրեմ» են խաղում: 13. Դեկարտի «այբը»: 15. Մի քանի բառից կազմված խրատական գործ: 17. Օլիմպոսի թագուհին: 18. «Կերակրող մայր» երակ: 19. Մենդելի ժառանգականության տեսության բուսական «փորձասերմը»: 21. «Մեսաղաղողիչ» թույն: 25. Մուրճի գործն իմաստավորողը: 28. «Իրենց եղինջի տեղ դրած» կորալ: 29. Ծայրահեղ զգվանքի «բժշկագիտական դրսեւորում»: 30. «Արհեստական, ռադիոտեխնիկական ականջ»: 31. «Անուն հանած» վանդիր կոմս: 32. Այդ իմաստունն իր կյանքն ավարտեց լողարանում: 33. «Մայր քաղաք» Եգիպտոսի համար:

Ողղահայաց

1. Պատժված մանուկների երկրաչափական «մեկուսարան»: 2. Հիսուսի չարչարանաց լեռը: 3. Կիթառի եւ կաստանիետի երկիրը: 5. Մահմեդական հոգեւոր ճեմարան: 6. «Անեկդոտածին» ժողովրդի ազգային կացարան: 7. «Երաժշտական»–գրական ժանր: 9. «Ձեւավորված» ծառ: 10. Վահագն, Սարս,...: 14. «Աֆղանառուսական» որսաշուն, «թագի»: 16. Անտառի «բնակիչ»: 17. Ջրի հետ արտուս է, աղի հետ պատիվ, պանրի հետ բրդում: 19. «Ինձ մի փնտրիր, ..., ես քեզ համար չեմ, ես չկամ»,-«առաջարկում է» Ռ. Հախվերդյանը: 20. «Ամբողջ մի ամիս խումբը գինավառ Սարեր ու ձորեր ... տվեց Զորան Սարոյին գտնելու համար»: 22. Ծաղկե «հիերոգլիֆ»: 23. Գեղեցիկ սեռի «խափշիկ»: 24. Թագավորներ Ֆրանսիայում, որոնցից III-ը Ղարաբաղ, V-ը Իմաստուն, VI-ը Խելագար: 25. Նա տան ծրագն է: 26. Սիրո անողոք «ցեցը»: 27. Այդ զինետունը չի կարող «յոլա գնալ» առանց «անուշիկ» աղջիկների:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը «Տնտեսական ուղեծիր» ծրագրի շրջանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման ՀՀ էներգետիկ համաձայնագրերի նախագահ Վարդան Մովսեսյանի հետ:

Հանդիպումը կկայանա այսօր՝ մայիսի 12-ին, ժամը 11:00-ին, «Գոլդեն» սրճարանում (Փ. Բուզանդի 1/3):

ՄԱԱ

Հայտարարություն

Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի հայոց լեզվի եւ գրականության բաժնի 1970 թ. շրջանավարտների հավաքը տեղի կունենա 2000 թ. հուլիսի 1-ին, շաբաթ օրը:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 46-33-97:

ԿԱԶՄԿՈՄԻՏԵ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

12 մայիս

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.05 Հայոց տաճարներ
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Կարոտ
11.00 Գ/Ֆ «Փղերի տիրակալը»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեզու» հեռուստամրցույթ
17.45 «Կենդանի տիկնիկ» (2-րդ հաղորդում)
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 «Առողջ» լոտո
(Նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ
19.10 Կեսգիշերային ճեպընթաց)
19.50 Գործարար մարդիկ
20.20 Թեմական կյանք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 «Ատելս» Ցվետանա Պասկալեւայի հետ
22.20 Հեռուստասերիալ «Լրտեսական խաղեր»
23.05 «02»
(Նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ
23.05 Փաստագրական կինոնկար «Գրիգոր Խանջյան»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտծրագիր
18.10 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Քոնան»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լրաբեր
20.35 «Հարցեր»
21.20 Օրը
22.30 «Ուրախ» լոտո
23.35 «Շոկ»
23.50 Գ/Ֆ «Երջանկություն»

9.00 Տոմար
10.30 Աստարեզ (կրկնություն)
19.05 Չոջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Մուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Մեյ-Դեյ
20.30 Աստարեզ
21.10 Վերա
21.20 Ուրբաթախոս
22.05 Գ/Ֆ «Ալիքների վրայով վազողը»
0.35 Ակնթարթ
0.40 Ուրբաթ գիշեր բոլորովին ինքն յունեմ. Գ/Ֆ «Եղբեւանիները» (ավարտին Մուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Գ/Ֆ «Ձիլ տղաները»
16.00 Նորություններ
16.15 Գ/Ֆ «Շահեզադեի նոր արկածները»
18.00 Սերիալ «Քենուզ թույն»
19.00 Նորություններ
19.30 Ձենցյօեն-շոու
20.00 Արտակարգ կանչ
20.30 Համով պատմություններ
20.45 Հրաշքների դաշտ
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/Ֆ «Փործիր, բռնիր ինձ»
00.10 Հոկեյ. աշխարհի առաջնություն
02.40 Գ/Ֆ «Երկար հրաժեշտ» (ռեժ.՝ Ռ. Օլթման, ԱՄՆ, 1973 թ.)

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.30 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
9.20 Հեռուստասեսնային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
10.30 Հազար եւ մեկ օր
10.50 «Արենա-սպորտ»
11.20 Սերիալ «Գնյուհին»
12.10 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստասեսնային ՀՄՄ
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանանց խաղաք»
15.05 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Հարուստները ու նրանք վորները»
16.45 «Անուշ լինի»
17.25 Մուլտծրագիր
18.35 Ակումա մասնա
19.20 Հերթապահ բաժանմունք
19.50 «Գարաժ»
20.25 «Քաղաքիկ»
21.45 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
22.40 Հոկեյի աշխարհի առաջնություն. 1/2 եզրափակիչ
00.30 Համայնապատկեր
01.30 Վերջին սեանս. Ալեքսանդր Լազարեւը (կրտսեր), Անժելիկա Նեւոլինան «Հանգուցյալի ընկերը» ֆիլմում
03.20 Հեռուստասեսնային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորությունները (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը
1	«Մասիսի ԲՈՒՏՍ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Հայանիստ	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	63425	25	63425	2431	15/04/00	24/04/00	29/05/00	2,35 հա
2	«Սեւանի բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	50644	25	50644	4054	15/04/00	24/04/00	29/05/00	1,8239 հա
3	«Արթիկի բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Շիրակ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	140534	25	140534	2879	15/04/00	24/04/00	29/05/00	3,1 հա
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
4	«Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ	Երեւան, Վ. Վաղարշյան 13ա	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	849642	533452	533452	14321	-	-	-	-
5	«Չարենցի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Չարենց ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	19421	19110	19110	311	-	-	-	-
6	«Մասիսավանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, գ. Խաչենավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	633804	417771	417771	2069	-	-	-	-
7	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի, Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	14342	13837	13837	505	-	-	-	-
8	«Մասիսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Մասիս կայարան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	1223651	806736	806736	913	-	-	-	-
9	«Արմավիրի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	756935	751438	751438	6991	-	-	-	-
10	«Գավառի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, Գագարինի ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	239117	155740	155740	2874	-	-	-	-
11	«Գյումրիի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Գյումրի, Ղարիբջանյան խճ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	526897	526217	526217	1690	-	-	-	-
12	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	132095	128699	128699	2189	-	-	-	-
13	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	93736	91613	91613	2123	-	-	-	-
14	«Արմավիրի օդգեղվային նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, 1 փող., թիվ 27	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	45812	42670	42670	3142	-	-	-	-
15	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերք առեւտուր	ԲԱԲ	71448	70554	70554	893	-	-	-	-
16	«Իջեւանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Ազատամուտ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	758634	758634	758634	946	-	-	-	-
17	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	348465	347361	347361	1104	-	-	-	-
18	«Երեւանի ԾՇ» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Անդրանիկի 42	ճանապարհաշինարարություն	մրցույթ	57681	25	57681	148104	-	-	-	-
19	«Մասիս» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Տպագրիչների փ. 4	կոշիկի արտադրություն	ԲԱԲ	250676	250676	250676	50819	-	-	-	-
20	«Շինարար-21» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Արցախի 42	շինարարական աշխատանքներ	ԲԱԲ	15453	7363	7363	6249	-	-	-	-
21	«Թիվ 2988 ավտոշարասյուն» ՊՓԲԸ-ի «Ավտոկայան» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, Գավառ, Սայադյան 2		մրցույթ	25000	25000	-	-	-	-	-	-

Համառոտումներ. ԲԱԲ- բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՏՍ- բեռնատրանսպորտային սպասարկման, ԱՇՕ- անավարտ շինարարության օբյեկտ

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Մաշտոցի 42ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3 01 30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4 04 86), Նոյա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 46 14):

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ Երեւան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com/:

Հայտարարության նրատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրեր հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

@rminco Global Telecommunications
Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Ազգային Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1257 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 05. 2000 Գինը՝ 100 դրամ